

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE
Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane
10000 Zagreb, Planinska 2A

KLASA: 322-01/20-01/186
URBROJ: 525-10/1315-20-2
Zagreb, 5. listopada 2020.

PRIRUČNIK

Priručnik za influencu ptica
Nacionalni krizni plan

Poglavlje I.....	6
Priroda bolesti.....	6
1. Etiologija.....	6
2. Rezistencija virusa.....	6
3. Prijemljive vrste.....	7
4. Epidemiologija.....	7
5. Patogeneza.....	7
6. Klinička slika.....	7
7. Diferencijalna dijagnoza.....	8
8. Patološke promjene.....	8
Poglavlje II.....	10
Dijagnostika.....	10
1. Način uzimanja uzoraka i slanje na dijagnostičko pretraživanje.....	10
2. Obrazac koji se šalje uz uzorke	11
3. Laboratorijska dijagnostika.....	11
Poglavlje III.....	13
Glavni kriteriji na temelju kojih se gospodarstvo smatra sumnjivo na zarazu virusom IP.....	13
Poglavlje IV.....	15
Sumnja na pojavu IP na gospodarstvu.....	15
1. Sustav obavješćivanja i prijava sumnje na IP.....	15
2. Epidemiološko istraživanje.....	16
3. Mjere koje se provode u slučaju sumnje na pojavu IP na gospodarstvu.....	16
4. Dodatne mjere koje se provode nakon epidemiološkog istraživanja.....	18
Poglavlje V.....	20
Mjere koje se primjenjuju u slučaju izbijanja nisko patogene IP (NPIP).....	20
5.1. Mjere koje se primjenjuju na gosp. na kojima je potvrđeno izbijanje NPIP.....	20
5.2. Odstupanja za određena gospodarstva.....	21
5.3. Mjere koje se primjenjuju u slučajevima izbijanja NPIP u odvojenim proizvodnim jedinicama i kontaktnim gospodarstvima.....	22
5.3.1. Mjere koje se primjenjuju u slučajevima izbijanja NPIP u odvojenim proizvodnim jedinicama.....	22
5.3.2. Mjere koje se primjenjuju na kontaktnim gospodarstvima.....	22
5.3.3. Glavni kriterij i faktori rizika kod odlučivanja o mjerama na kontaktnim gosp. ili gospodarstvima i rizičnim područjima u daljnjim ograničenim područjima.....	23
5.4. Uspostavljanje zona pod ograničenjem.....	24
5.5. Primjena mjera u daljnjim ograničenim područjima.....	24
5.6. Trajanje mjera u zoni pod ograničenjem.....	25
5.7. Odstupanja.....	26

Poglavlje VI.....	28
Potvrđena pojava IP.....	28
6.1. Sustav prijavljivanja u slučaju potvrđene pojave IP.....	28
6.2. Prijava bolesti i druge epidemiološke informacije koje se dostavljaju Europskoj komisiji u slučaju potvrđene pojave IP.....	29
6.3. Mjere koje se provode u slučaju potvrđene VIP na gospodarstvu.....	30
6.4. Odstupanja koja se odnose na određena gospodarstva.....	33
6.5. Mjere koje se provode u slučaju potvrđene pojave VIP na gospodarstvu s odvojenim proizvodnim jedinicama.....	33
6.6. Mjere koje se provode na kontaktnim gospodarstvima.....	34
6.7. Sumnja na pojavu i potvrđen slučaj na klaonici, prijevoznom sredstvu ili drugom mjestu.....	34
6.7.1. Mjere koje se provode u slučaju pojave sumnje ili potvrde VIP u klaonici.....	34
6.7.2. Mjere koje se provode u slučaju pojave sumnje ili potvrde VIP na graničnim inspeksijskim postajama ili prijevoznim sredstvima.....	35
6.7.3. Dodatne mjere koje se moraju primijeniti u klaonicama, graničnim inspeksijskim postajama ili prijevoznim sredstvima u slučaju sumnje ili potvrde VIP.....	35
Poglavlje VII.....	36
Određivanje zaraženog i ugroženog područja i daljnjih ograničenih područja u slučaju izbijanja VIP.....	36
Poglavlje VIII.....	38
Zaraženo područje.....	38
Poglavlje IX.....	43
Ugroženo područje.....	43
Poglavlje X.....	46
Daljnja ograničena područja oko ili uz zaraženo i ugroženo područje.....	46
Poglavlje XI.....	47
Izuzeca i dodatne biosigurnosne mjere.....	47
1. Izuzeca.....	47
2. Dodatne biosigurnosne mjere.....	47
Poglavlje XII.....	49
Mjere u svezi s javnim zdravstvom i životinjama koje nisu perad ili druge ptice.....	49
Poglavlje XIII.....	50
Čišćenje i dezinfekcija.....	50
1. Opća načela i postupci.....	50
2. Posebne odredbe koje se odnose na čišćenje i dezinfekciju.....	51

na zaraženim gospodarstvima	
a) preliminarno čišćenje i dezinfekcija	
b) završno čišćenje i dezinfekcija	
3. Dezinfekcija kontaminirane stelje, gnoja i tekućeg gnoja.....	51
Poglavlje XIV.....	53
Odluka Komisije 2006/415/EZ od 14. lipnja 2006. o određenim zaštitnim mjerama u vezi s visoko patogenom influencom ptica podtipa H5N1 kod peradi u Zajednici.....	53
Poglavlje XV.....	54
Odluka Komisije 2006/563/EZ od 11. kolovoza 2006. o određenim zaštitnim mjerama u vezi s visoko patogenom influencom ptica podtipa H5N1 kod divljih ptica u Zajednici.....	54
Poglavlje XVI.....	55
Repopulacija gospodarstva.....	55
Poglavlje XVII.....	56
Opće upute za izdavanje opreme potrebne za suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti životinja i vođenje evidencije.....	56
Poglavlje XVIII.....	57
Naputak o načinu usmrćivanja peradi kod pojave bolesti.....	57
Poglavlje XIX.....	60
Izveštavanje o usmrćenim životinjama.....	60
Poglavlje XX.....	62
Cijepljenje.....	62
Poglavlje XXI.....	64
Obrasci i izvješća.....	64

Poglavlje I.

PRIRODA BOLESTI

1. Etiologija
2. Rezistencija virusa
3. Prijemljive vrste
4. Epidemiologija
5. Patogeneza
6. Klinička slika
7. Diferencijalna dijagnoza
8. Patološke promjene

Poglavlje I.

PRIRODA BOLESTI

1. Etiologija

Influncu ptica uzrokuje RNA virus veličine 80 – 120 nm, iz porodice *Orthomyxoviridae*, rod *Influenzavirus A*. Obzirom na razliku u hemaglutininu (H) postoji 15 podtipova virusa influence A, a obzirom na aktivnosti neurominidaze (N) 9 podtipova. Zbog različite patogenosti virusa, virus influence ptica dijeli se na:

- niskopatogene sojeve iz H5 i H7 skupina koji mogu mutirati u viskopatogene sojeve te tada uzrokovati uginuće i do 100% (virusi iz ostalih H skupina ne mutiraju u viskopatogene sojeve);

- niskopatogene sojeve (iz bilo koje H skupine) koji uz nepovoljne uvjete mikroklimе (amonijak, vlaga, CO₂,...) te sekundarne infekcije (*Mycoplasma*, *E. coli*...) uzrokuju ozbiljno oboljenje kokoši i purana iznimno s uginućem i do 50%.

Definicija influence ptica je sljedeća: „Influenca ptica znači zarazu peradi ili drugih ptica, izazvanu bilo kojim A virusom influence podtipova H5 ili H7, ili s indeksom intravenske patogenosti u šest tjedana starih pilića većom od 1,2“.

„Visoko - patogena influenza ptica (VIP) „ znači zarazu peradi ili drugih ptica izazvanu:

- a) virusima influence ptica podtipova H5 ili H7 sa sekvencama genoma koje kodiraju višestruko zastupljene bazične aminokiseline na mjestu cijepanja hemaglutininske molekule sličnim onima utvrđenim u drugim virusa VIP što ukazuje da hemaglutininska molekula može biti cijepana ubikvitarnim proteazama domaćina; ili

- b) virusima influence ptica s indeksom intravenske patogenosti u šest tjedana starih pilića većim od 1,2.

„Nisko - patogena influenza ptica (NPIP)“ znači zarazu peradi ili drugih ptica izazvanu virusima influence ptica podtipovima H5 ili H7 koja ne spadaju u definiciju VIP-a.

Virus je moguće uzgojiti na kokošjim embrijima i na kulturi stanica.

Influenca ptica, je osobito opasna virusna zarazna bolest domaće peradi i drugih ptica. Prirodni rezervoari virusa influence su divlje ptice vodarice, poglavito divlje patke koje su prirodno otporne na bolest i ne pokazuju kliničke znakove bolesti te stoga služe kao trajan „rezervoar“ NPIP virusa i glavnu opasnost za širenje bolesti na domaću perad.

2. Rezistencija virusa

pH 6 -11 - infektivnost sačuvana

60°C - infektivnost se brzo gubi

55°C - infektivnost ostaje sačuvana 15 min.

6°C - u osušenom materijalu titar samo umjereno padne nakon 92 dana

Isušena krv i tkivo - virus preživi nekoliko tjedana

Lešina - virus preživi najmanje 7 dana

U stelji - ovisno o temperaturi, virus preživi tjednima, pa čak i mjesecima

3. Prijemljive vrste

Za virus influence ptica u prirodi je prijemljiva sva perad i ptice, sisavci i čovjek.

4. Epidemiologija

Infekcija se širi preko iscjetka dišnog trakta, izmetom, lešinama uginulih ptica. Izmet oboljele ptice sadrži visoku koncentraciju virusa, pa se njime može kontaminirati voda, oprema, stočna hrana, stelja, prijevozna sredstva,... zapravo sve što dođe u kontakt s takvim izmetom, tako da je mogućnost horizontalnog prijenosa vrlo velika. Vertikalni prijenos je moguć u slučaju kontaminacije ljske jajeta i sadržaja jaja.

Primarni unos podrazumijeva prijenos virusa influence s divljih ptica na domaću perad. Obično ptice vodarice unose virus u peradarsku proizvodnju, no moguće je da ove ptice unesu virus na određeno područje, a potom manje ptice poput čvorka ili vrapca prenesu virus na domaću perad.

Nakon primarnog unosa slijedi **sekundarno širenje** što podrazumijeva prijenos virusa od peradnjaka do peradnjaka, odnosno od farme do farme. Sekundarno širenje nastupa prvenstveno zahvaljujući čovjeku. Virus se vrlo opsežno izlučuje izmetom zaražene peradi. Izmetom kontaminirana odjeća, obuća, oprema, vozila i sl. gotovo su redovito uzrokom širenja infekcije s farme na farmu.

Različiti sojevi virusa, šire se različitom brzinom. U pravilu se jače virulentni sojevi šire brže, i uzrokuju veći morbiditet. Često se patogenost virusa tijekom širenja povećava (iz nisko patogenih u visoko patogene).

5. Patogeneza

Ulazna vrata virusa u prijemljivu životinju su sluznice i to najčešće probavnog i dišnog trakta te konjunktive. Utvrđeno je da se virusi influence A umnožavaju u različitim stanicama probavnog i dišnog sustava.

6. Klinička slika

Prvi klinički znakovi bolesti mogu se pojaviti već u roku od nekoliko sati pa do 14 dana od unosa virusa.

Klinička slika influenze ptica ovisi o patogenosti virusa, o vrsti i dobi domaćina, o utjecaju okoliša i o sekundarnim infekcijama. Često je influenza ptica inaparentna (bez vidljivih znakova bolesti) ali lako postaje klinička čim joj to omoguće pogodni činioci. Klinička bolest pretežno je akutnog, a rjeđe kroničnog toka. Najpatogeniji sojevi virusa uzrokuju naglu bolest kratka toka, ponekad bez pojave simptoma i 100% uginuće. Manje patogeni sojevi izazovu morbiditet i mortalitet u rasponu 50-70%, dok slabo virulentni sojevi uzrokuju pretežno inaparentnu ili blagu dišnu bolest.

Opće kliničke simptome karakteriziraju jaka slabost, potištenost, inapetencija i nakostriješenost perja. Lokalni znakovi bolesti očituju se dišnim sindromom (kašljanje, šmrcaje, hropci, suzenje, konjuktivitis, jednostrani ili obostrani sinusitis i disanje na otvoreni

kljun zbog opstrukcije prohoda) te cijanozom i edemom glave i vrata. Mogu se pojaviti i žestoki proljev i živčane smetnje u obliku konvulzija, kretanja u krug, paralize i ataksije. U nesilica se naglo smanjuje nesivost do 70%, umanjena je oplodljivost i leživost, ljuska jajeta je slabe kakvoće i bez pigmenta. Katkad se očituju samo neki navedeni simptomi.

7. Diferencijalna dijagnoza

U cilju diferencijalne dijagnoze treba razlučiti sljedeće bolesti:

Klinički:

- newcastelska bolest,
- klamidioza,
- mikoplazmoze,
- infekcije s avijarnim pneumovirusom,
- sve bakterijske infekcije s velikom smrtnosti,
- intoksikacije;

Laboratorijski:

- moguća je infekcija s drugim virusima influence.

8. Patološke promjene

Kod perakutnog oblika nema patoanatomskih promjena.

Kod akutnog oblika često se nađu točkasta krvarenja po sluznicama, vezivnom tkivu i pod seroznim opnama organa, krvarenja po mišićima, nekroze po jetri, slezeni, plućima i gušterači, peritonitis, upalne promjene sinusa i zračnih vrećica, ooforitis, enteritis, pankreatitis i pneumonija.

Patološke promjene često nalazimo u mozgu, npr. perivaskularni limfocitarni encefalitis, nekroza neurona i gliozna su dijagnostički važne iako nisu patognomonične za influencu ptica. Druge promjene koje još nalazimo kod influence ptica su nekroze po parenhimskim organima i srčanom mišiću te miokarditis.

Poglavlje II.

DIJAGNOSTIKA

1. Način uzimanja uzoraka i slanje na dijagnostičko pretraživanje
2. Obrazac za uzorkovanje
3. Laboratorijska dijagnostika

Poglavlje II.

DIJAGNOSTIKA

Postavljanje dijagnoze olakšano je anamnezom, utvrđivanjem kliničke slike, patonatomskim nalazom, a potvrđuje se izravnim dokazom i identifikacijom virusa te neizravno serološkim metodama.

Kako bi postavili točnu dijagnozu, za pretragu je potrebno pravilno uzimanje uzoraka. Uzeti uzorci moraju se dostaviti u dijagnostički laboratorij (Centar za peradarstvo, Heinzelova 55, Zagreb) u prijenosnom hladnjaku na temperaturi do +4°C unutar 24 sata od vremena uzimanja uzoraka..

1. Način uzimanja uzoraka i slanje na dijagnostičko pretraživanje

1. Uzorci krvi:

- uzimaju se životinjama na gospodarstvu ili nakon eutanazije za vrijeme razudbe;
- krv (minimalno 1 ml) se uzima u sterilnu epruvetu bez dodatka antikoagulansa
- u laboratorij se umjesto krvi može slati odvojeni krvni serum.

2. Uzorci obrisaka i fecesa:

- uzimaju se životinjama na gospodarstvu ili za vrijeme razudbe;
- obrisak kloake: obrisak se uzima štapićem koji ima na jednom kraju vatu i sterilan je, a nakon uzimanja se vraća u sterilnu epruvetu (u velikom jatu uzeti najmanje 5 obrisaka);
- obrisak ždrijela: postupak kao i gore navedeno, s tim da je potrebno napraviti 3 do 4 kruga po ždrijelu i provući bris kroz procjep gornjeg nepca (u velikom jatu uzeti najmanje 5 obrisaka);
- feces ili sadržaj intestinalnog trakta se uzima kada nije moguće prikupiti obriske (u velikom jatu - uzeti najmanje 5 pojedinačnih fecesa).

3. Uzorci organa uzeti od lešina:

- organi koji se mogu uzorkovati su: dušnik, pluća, jetra, slezena, crijeva, mozak (glava).
- po životinji uzeti najmanje 2 organa iz dva različita organska sustava.
- od većih ptica dovoljno je uzeti dio organa veličine (duljine) kutije šibica.
- uzorci se moraju odvojiti po pojedinačnim pticama. Najbolje je svaki uzorak posebno pakirati i označiti.
- skupni uzorci stavljaju se u vodonepropusnu PVC vrećicu i označe se. Više PVC vrećica stavlja se u zajedničku vodonepropusnu PVC vrećicu.
- ukoliko se radi o velikom broju uginuća moraju se uzeti uzorci od najmanje 5 lešina.

Obriske i/ili uzorke organa koji su u PVC vrećama treba staviti u prijenosni hladnjak s hladnim ulošcima. Ukoliko se koristi suhi led, obriske i vrećice moraju biti hermetički

zatvorene. Zatvoreni hladnjak mora prije napuštanja objekta/nastambe/staništa/sekcijske dvorane biti dezinficiran.

1.1. SLANJE UZORAKA NA DIJAGNOSTIČKO ISPITIVANJE

- uzorci se prevoze i pohranjuju u nepropusnim spremnicima;
- ne zamrzavaju, nego pohranjuju na temperaturi hladnjaka, osim ako nije moguća dostava unutar 24 sata (puna krv se ni u tom slučaju ne smije zamrznuti);
- isporučuju laboratoriju u najkraćem roku;
- drže u paketu u kojemu se za hlađenje koriste ledeni ulošci umjesto vlažnoga leda;
- tkiva i organi smještaju u zasebne, zapečaćene, propisno označene plastične vrećice. Potom se smještaju u veće i čvršće vanjske spremnike i pakiraju s dovoljnom količinom upijajućeg materijala koji štiti od oštećenja i sprječava curenje;
- kad god je to moguće, izravno prevoze u laboratorij kako bi se osigurao brz i pouzdan prijevoz, te da to čini kompetentno osoblje.

Vanjska strana paketa mora sadržavati adresu odredišnog laboratorija, a treba istaknuti i sljedeću naznaku: životinjski patološki materijal; pokvarljivo; lomljivo; ne otvarati izvan laboratorija za influencu ptica.

Prijemni laboratorij mora unaprijed biti obaviješten o vremenu i načinu stizanja.

U zračnom prometu paket s uzorcima koji se prevoze u referentni laboratorij EU mora biti označen u skladu s propisima Međunarodne udruge za zračni prijevoz (IATA-e) za prijevoz uzoraka.

2. Obrazac koji se šalje uz uzorke

U dopisu je potrebno navesti sve relevantne podatke: osoba (i institucija) koja je uzimala uzorke, nadnevak, lokacija, vlasnik, vrsta, dob i broj peradi, tip nastambe, simptomi, razudbeni nalaz, kome se upućuje, podaci o kretanju peradi u/izvan objekta/nastambe/dvorišta tijekom protekla tri tjedna (radi praćenja širenja zaraze) i ostalo.

Dopis se mora pisati nakon završenog uzorkovanja, dezinfekcije prijenosnog hladnjaka i odlaganja zaštitne opreme, kako bi se onemogućilo širenje virusa samim dopisom i priborom za pisanje. **Obrazac dopisa nalazi se u Prilogu IV.**

3. Laboratorijska dijagnostika

3.1. IZRAVNI DOKAZ VIRUSA IP

a) Dokaz virusne RNA

Dokaz RNA virusa IP se provodi korištenjem metode QRT-PCR u stvarnom vremenu za otkrivanje M gena, a nakon pozitivnog rezultata slijedi brzo testiranje pozitivnih nalaza na nazočnost H5 i H7 gena.

U slučaju pozitivnog nalaza H5 ili H7 gena, provodi se metoda klasičnog RT-PCR-a, sekvenciranje nukleotida i analiza mjesta cijepanja ovih gena kako bi se utvrdilo radi li se o VPIP ili NPIP. Ukoliko se potvrdi H5 gen VPIP, žurno se trebaju provesti daljnje pretrage radi određivanja tipa N makar samo potvrđivanjem/isključivanjem nazočnosti tipa N1.

b) Izolacija virusa IP na kokošjim embrijima

Izolacija virusa provodi se nakon pozitivnog nalaza RNA virusa IP. Temelji se na inkubaciji pretraživanog uzorka na 9 – 11 dana starim kokošjim embrijima, koji su iz jata slobodnog od IP. Ako je viabilni virus prisutan u uzorku, umnožit će se u alantoisnoj tekućini inokuliranog kokošjeg embrija. Prisutnost virusa može uzrokovati smrt embrija. Inokulirana jaja inkubiraju se najmanje 6 dana. Zatim se izvadi alantoisna tekućina i testira na prisutnost hemaglutinacijske aktivnosti koja potvrđuje nazočnost virusa. U slučaju negativnog rezultata, napravi se još jedna pasaža virusa.

Svi izolati virusa influence ptica i svi izolati H5 i H7 šalju se u Istituto Zooprofilattico Sperimentale delle Venezie, Legnaro, Italija (EURL) na daljnju tipizaciju i identifikaciju.

3.2. NEIZRAVNI DOKAZ VIRUSA IP

Kod neizravnih testova dokazuju se protutijela protiv virusa IP u serumu životinje.

a) Dokaz specifičnih protutijela testom inhibicije hemaglutinacije

Test se temelji na dokazu protutijela protiv podtipova H5 i H7 virusa influence A u serumu pretraživane životinje korištenjem priznatih sojeva virusa IP. Kada je na području pretraživanja manje od 20 životinja, pretražuje se svaka životinja, a kada je na području pretraživanja više od 20 životinja, test se radi na uzorku od 20 životinja.

Poglavlje III.

GLAVNI KRITERIJI NA TEMELJU KOJIH SE GOSPODARSTVO SMATRA SUMNJIVO NA ZARAZU VIRUSOM IP

KLINČKI:

Domaća perad

1. uginuće od 5 ili više posto peradi u jednom danu,
2. pad nesivosti od najmanje 20%,
3. oticanje glave, krijeste, podbradnjaka,
4. otežano disanje i drugi simptomi od strane dišnog sustava (šmrcanje, kihanje),
5. krvarenje po nogama i/ili iz nosnica,
6. simptomi od strane živčanog sustava.

Ukoliko se primijete barem 2 od ovih 6 navedenih simptoma, postavlja se temeljita sumnja. Uginuće od 10 i više posto životinja u jatu/peradnjaku je dovoljno kao jedini simptom za postavljanje temeljite sumnje.

Divlje ptice

1. svako uginuće većeg broja ptica u jatu ili u staništu koje nije očividno izazvano traumom tj. nasilnom smrću,
2. snuždenost i/ili simptomi od strane živčanog sustava u više ptica u jatu ili staništu,
3. simptomi od strane dišnog sustava i/ili krvarenje iz nosnica u više ptica u jatu ili staništu.

Na temelju bilo kojeg od 3 navedena simptoma postavlja se temeljita sumnja.

Nojevi

1. snuždenost,
2. krila su neprekidno opuštena,
3. proljev zelene ili crvenkaste boje,
4. povećano uginuće.

Na temelju barem 2 simptoma postavlja se temeljita sumnja.

PATOANATOMSKI

Krvarenja u većini parenhimskih organa, punokrvnost unutarnjih organa, kataralne do hemoragične upale dišnog i probavnog sustava, nefritis.

POGLAVLJE IV.

SUMNJA NA POJAVU IP NA GOSPODARSTVU

1. Sustav obavješćivanja i prijava sumnje na IP
2. Epidemiološko istraživanje
3. Mjere koje se provode u slučaju sumnje na pojavu IP na gospodarstvu
4. Dodatne mjere koje se provode nakon epidemiološkog istraživanja

Poglavlje IV.

SUMNJA NA POJAVU IP NA GOSPODARSTVU

Zakon o veterinarstvu članak 25. stavak 1. točka 13., na temelju kojega nadležni veterinarski inspektor u slučaju da se na gospodarstvu nalazi jedna ili više peradi sumnjivih na zarazu virusom IP, naređuje provedbu službenog pretraživanja u dijagnostičke svrhe, kako bi se potvrdila ili isključila prisutnost iste bolesti.

Pravilnik 131/06 članak 7. stavak 1. na temelju kojeg nadležni veterinarski inspektor mora odmah provesti istraživanje, kako bi se potvrdila ili isključila influenza ptica.

1. Sustav obavješćivanja i prijava sumnje na IP

Pravilnik 65/20, članak 3. na temelju kojeg pri pojavi znakova bolesti i/ili uginuća, posjednik životinje mora o navedenom odmah i bez odgađanja izvijestiti veterinaru.

Pravilnik 65/20, članak 6. na temelju kojeg u slučaju sumnje na bilo koju bolest iz Priloga I Pravilnika 65/20, ovlašteni veterinar mora o tome bez odgađanja, a najkasnije u roku 24 sata, elektroničkim putem, u iznimnim slučajevima zbog žurnosti i telefonom izvijestiti Upravu za veterinarstvo i sigurnost hrane (u daljnjem tekstu: Uprava) te nadležnog veterinarskog inspektora.

Posjednik životinje, koji sumnja da je životinja oboljela od IP, mora o svojoj sumnji odmah obavijestiti veterinaru. Posjednik životinje mora odmah ograničiti kretanje životinji za koju posumnja da je oboljela od IP ili spriječiti doticaj ljudi i životinja s oboljelom životinjom ili lešinom do veterinarskog pregleda te nakon pregleda provesti naređene ili propisane mjere. Veterinar mora odmah posjetiti gospodarstvo, životinju pregledati i poduzeti mjere da se bolest dijagnosticira, odnosno da se bolest potvrdi ili isključi. O sumnji na IP mora bez odgađanja, a najkasnije u roku 24 sata telefonom i telefaksom na propisanom obrascu, izvijestiti veterinarskog inspektora i Upravu. Uprava po zaprimanju sumnje na IP obavještava Epidemiološku jedinicu. Epidemiološka jedinica zajedno s veterinarskim inspektorom izlazi na teren i po potrebi uzima odmah uzorke. Na osnovu epidemioloških podataka dobivenih od ovlaštenog veterinara, provodi epidemiološko istraživanje i sastavlja epidemiološki izvještaj. O rezultatu dijagnostičke pretrage, ovlašteni laboratorij mora odmah, bez odgađanja, telefonom i telefaksom ili elektronskom poštom, izvijestiti pošiljatelja, Upravu i nadležnog veterinarskog inspektora.

Ako u skladu s rezultatima dijagnostičkog pretraživanja sumnja na IP nije potvrđena, nadležni veterinarski inspektor donosi rješenje o prestanku provedbe mjera naređenih zbog sumnje na IP. Ako je sumnja na IP potvrđena, veterinarski inspektor donosi rješenje kojim određuje provedbu mjera kako je propisano za slučaj potvrđene pojave IP.

U skladu sa Zakonom o veterinarstvu članak 24. stavak 3., o pojavi IP nadležni veterinarski ured mora na svom području izvijestiti pravne i fizičke osobe koje obavljaju veterinarsku djelatnost, nadležnu veterinarsku službu Ministarstva obrane i Oružanih snaga RH, te sukladno članku 24. stavku 4. u slučaju pojave zoonoze i nadležno tijelo za zdravlje ljudi.

2. Epidemiološko istraživanje

Pravilnik 131/06, članak 6.

1. Epidemiološko istraživanje koje se odnosi na sumnju na pojavu ili izbijanje influence ptica mora biti provedeno na osnovi upitnika koji je sastavni dio Plana mjera koje se provode u slučaju izbijanja influence ptica (*Izvjешće o epidemiološkom istraživanju nalazi se u Poglavlju XXI*).

2. Istraživanje mora obuhvatiti najmanje sljedeće podatke:

- a) vrijeme, tijekom kojega je virus influence ptica mogao biti prisutan na gospodarstvu, ili drugim prostorima ili prijevoznom sredstvu prije nego je ova bolest prijavljena ili prije nego je postavljena sumnja na bolest;
- b) mogući izvor influence ptica na gospodarstvu, u klaonici ili prijevoznom sredstvu
- c) identifikaciju svih ostalih gospodarstava koja su bila u kontaktu;
- d) kretanje peradi ili drugih ptica, osoba, vozila, ili bilo kojeg drugog materijala ili tvari za koju je vjerojatno da je mogla izazvati širenje virusa IP.

3. Uprava će razmotriti potrebu epidemiološkog istraživanja kada:

- a) odlučuje da li treba primijeniti dodatne mjere kontrole bolesti;
- b) odlučuje o odobrenju odstupanja kako je predviđeno Pravilnikom.

4. Ako epidemiološko istraživanje pokaže da se influenza ptica moguće proširila s ili na gospodarstva koja se nalaze na području drugih država, Uprava će odmah o rezultatima svih nalaza istraživanja izvijestiti Europsku komisiju i nadležna tijela drugih država.

3. Mjere koje se provode u slučaju sumnje na pojavu IP na gospodarstvu

Ako se sumnja na pojavu IP na gospodarstvu ne može isključiti, nadležni veterinarski inspektor mora isto gospodarstvo staviti pod službeni nadzor te narediti provođenje mjera u skladu s člankom 25. Zakona o veterinarstvu i člankom 7., stavkom 2., Pravilnika 131/06.

a) perad i druge ptice i svi sisavci domaćih vrsta moraju se prebrojati, ili procijeniti njihov broj s obzirom na odgovarajuću kategoriju;

b) popis sve peradi i drugih ptica i svih sisavaca domaćih vrsta na gospodarstvu prema kategorijama te broj bolesnih, uginulih ili vjerojatno zaraženih u svakoj kategoriji. Taj popis mora biti dnevno ažuriran, kako bi se uzele u obzir novorođene i uginule životinje u razdoblju dok traje sumnja na IP na gospodarstvu. Podaci s popisa moraju biti na zahtjev dostupni i provjereni tijekom svake službene kontrole i nadzora;

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a popis peradi na gospodarstvu priprema ovlašteni veterinar.

c) ograničavanje kretanja peradi i drugih ptica na gospodarstvu tako da moraju biti zadržane u svojim odjeljcima ili zatvorene na nekom drugom izoliranom mjestu u objektu, radi sprječavanja doticaja s drugom peradi, drugim pticama ili drugim divljim pticama;

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a kontrolira ovlašteni veterinar.

d) zabranu prometa peradi ili drugih ptica s i na gospodarstvo;

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a kontrolira ovlašteni veterinar.

e) zabranu iznošenja s gospodarstva, mesa peradi, trupova, uključujući iznutrice, lešina, hrane za perad, opreme, materijala, otpada, izmeta, stajskog gnoja i gnojevke peradi ili drugih ptica, korištene stelje ili drugog čime se može prenijeti influenza ptica, provedbu odgovarajućih biosigurnosnih mjera za smanjenje rizika od širenja influence ptica bez odobrenja nadležnoga veterinarskog inspektora;

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a kontrolira ovlašteni veterinar.

f) zabranu iznošenja jaja, osim jaja, uključujući i jaja za valjenje za koja postoji dozvola Uprave da se pošalju izravno u objekte ovlaštene za proizvodnju proizvoda od jaja.

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a kontrolira ovlašteni veterinar.

g) zabranu kretanja osoba, sisavaca domaćih vrsta, vozila i opreme na ili s gospodarstva bez odobrenja nadležnoga veterinarskog inspektora

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a kontrolira ovlašteni veterinar.

h) postavljanje dezinfekcijskih barijera s odgovarajućim dezinficijensom na ulazima i izlazima iz objekata u kojima boravi perad ili druge ptice koje se drže u zatočeništvu, te na ulazima i izlazima s gospodarstva.

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a kontrolira ovlašteni veterinar.

i) provedbu epidemiološkog istraživanja

Napomena: provodi veterinarski inspektor u suradnji s Epidemiološkom jedinicom, posebno kod primarne pojave bolesti u RH, dok u slijedećim slučajevima ovisno o situaciji veterinarski inspektor ili Epidemiološka jedinica i veterinarski inspektor

Uprava može odrediti izuzeća od prethodno navedenih mjera u točkama c), d), e) i f) na temelju procijene rizika i uzimajući u obzir poduzete predostrožnosti, kao i udaljenost ptica i proizvoda koji se premještaju.

IZNIMNO:

1. Kako bi se mogla otpremiti s gospodarstva podrijetla, jaja se moraju slati izravno sa sumnjivog gospodarstva u za to određeni objekt. Svaku pošiljku prije otpreme mora zapečatiti službeni veterinar nadležan za sumnjivo gospodarstvo i pošiljka mora ostati zapečaćena tijekom prijevoza do određenog objekta.
2. Službeni veterinar nadležan za gospodarstvo podrijetla jaja dužan je obavijestiti nadležnog veterinarskog inspektora određenog objekta u koji se otpremaju jaja, o namjeri slanja jaja.
3. Nadležni veterinarski inspektor koji je odgovoran za određeni objekt mora osigurati da:
 - a) jaja koja se otpremaju sa sumnjivog gospodarstva u određeni objekt budu odvojena od drugih jaja od trenutka dolaska u objekt do njihove prerade;
 - b) se ljuske tih jaja neškodljivo uklone;
 - c) se ambalaža u kojoj su bila jaja uništi ili očisti i dezinficira na takav način da se unište svi virusi influence ptica;

d) se jaja koja se otpremaju sa sumnjivog gospodarstva u određeni objekt prevoze u očišćenim i dezinficiranim vozilima.

Mjere koje se moraju primijeniti na gospodarstvu koje je pod sumnjom (prethodno nabrojane), nastaviti će se primjenjivati sve dok se prisustvo IP ne isključi od strane Uprave (Pravilnik 131/06, članak 9.).

4. Dodatne mjere koje se provode na temelju epidemiološkog istraživanja

Ako epidemiološko stanje to zahtijeva, a osobito na području s velikom gustoćom peradi, Uprava može:

a) narediti da se na sumnjivom gospodarstvu provedu i mjere koje se provode u slučaju potvrđene pojave IP na gospodarstvu, a isto tako ako uvjeti to dozvoljavaju:

► može ograničiti primjenu mjera koje se odnose na sumnjivo gospodarstvo, samo na perad za koju se sumnja da je zaražena virusom IP ili samo na dio gospodarstva gdje se ta perad drži, pod uvjetom da je smještena, držana i hranjena potpuno odvojeno od druge peradi na gospodarstvu;

► nakon usmrćivanja peradi i drugih ptica, mora se uzeti dovoljan broj uzoraka da se potvrdi ili isključi prisutnost virusa IP.

b) uspostaviti privremenu zonu kontrole oko sumnjivog gospodarstva, te ukoliko to bude potrebno odrediti provedbu nekih ili svih mjera koje se provode na sumnjivom gospodarstvu i na svim gospodarstvima unutar te zone.

Privremeno ograničenje može biti uvedeno na kretanje peradi, drugih ptica i jaja, kao i na kretanje vozila vezano uz peradarski sektor na određenom području ili cijeloj državi.

Ograničenje se može proširiti i na kretanja sisavaca domaćih vrsta, ali neće trajati duže od 72 sata, osim ukoliko nije opravdano iznimnim okolnostima.

Kako bi se potvrdila ili isključila IP na sumnjivim gospodarstvima, nadležni veterinarski inspektor mora narediti obavljanje odgovarajućih pregleda, uzimanje uzoraka i laboratorijsko pretraživanje uzoraka uzetih na sumnjivim gospodarstvima. Smjernice i postupci moraju se primijeniti bez obzira da li se na sumnjivom gospodarstvu provode propisane mjere ili se diferencijalno dijagnostički sumnja na IP. O tome sastavlja izvještaj koji šalje u NKS.

Napomena: Uzimanje i slanje uzoraka na laboratorijsko pretraživanje naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a provodi ovlašteni veterinar.

Poglavlje V.

MJERE KOJE SE PRIMJENJUJU U SLUČAJEVIMA IZBIJANJA NISKOPATOGENE INFLUENCE PTICA (NPIP)

- 5.1. Mjere koje se primjenjuju na gospodarstvu u slučaju izbijanja NPIP
- 5.2. Odstupanja za određena gospodarstva
- 5.3. Mjere koje se primjenjuju u slučajevima izbijanja NPIP u odvojenim proizvodnim jedinicama i kontaktnim gospodarstvima
 - 5.3.1. Mjere koje se primjenjuju u slučajevima izbijanja NPIP u odvojenim proizvodnim jedinicama
 - 5.3.2. Mjere koje se primjenjuju na kontaktnim gospodarstvima
 - 5.3.3. Glavni kriteriji i čimbenici rizika koji se uzimaju u obzir pri donošenju odluke o mjerama na kontaktnim gospodarstvima ili gospodarstvima i područjima u riziku u daljnjim ograničenim područjima
- 5.4. Uspostavljanje zona pod ograničenjem
- 5.5. Mjere koje se primjenjuju u zoni pod ograničenjem
- 5.6. Trajanje mjera
- 5.7. Odstupanja

Poglavlje V.

MJERE KOJE SE PRIMJENJUJU U SLUČAJEVIMA IZBIJANJA NISKOPATOGENE INFLUENCE PTICA (NPIP)

5.1. Mjere koje se primjenjuju na gospodarstvima na kojima je potvrđeno izbijanje NPIP

1. Na temelju procjene rizika i uzimajući u obzir kriterije za donošenje odluke o postupanju s jajima i depopulaciji zaraženih uzgoja s obzirom na niskopatogeni virus influence ptica, i to:

- vrste o kojima je riječ;
- tip virusa;
- naseljenost gospodarstva;
- lokacija klaonice i centra za pakiranje;
- put prijevoza;
- dokazi o širenju;
- opasnost za javno zdravlje, ako postoji;
- daljnji postupak s proizvodima o kojima je riječ;
- socioekonomski učinak te drugi učinci,

i ne dovodeći u pitanje mjere koje se provode u slučaju sumnje na pojavu bolesti u točkama a), b), c), e), g) i h), članka 7. Pravilnika 131/06, nadležni veterinarski inspektor narediti će provođenje sljedećih mjera:

a. Depopulaciju sve peradi na gospodarstvu i svih drugih ptica, onih vrsta u kojih je potvrđena NPIP-a, pod službenim nadzorom na način da se spriječi širenje influence ptica;

– depopulacija se može primijeniti i na druge ptice na gospodarstvu na temelju procijene rizika kojeg one predstavljaju glede daljnjeg širenja IP;

– depopulacija se može primijeniti i na druga gospodarstva koja se mogu smatrati kontaktnim gospodarstvima, na temelju epidemiološkog istraživanja.

Zabrana ulaska i izlaska s gospodarstva sve peradi ili drugih ptica prije provođenja depopulacije, osim uz odobrenje nadležnog veterinarskog inspektora.

b. Nadležni veterinarski inspektor će odlučiti o načinu provedbe depopulacije peradi i drugih ptica i to:

(a) usmrćivanje čim je prije moguće, ili

(b) klanje u određenoj klaonici, pod uvjetom da se provedu bio-sigurnosne mjere.

c. Nadležni veterinarski inspektor mora osigurati uklanjanje lešina i rasplodnih jaja na gospodarstvima, pod službenim nadzorom.

d. Nadležni veterinarski inspektor će osigurati:

- a) pronalaženje i prikupljanje rasplodnih jaja s gospodarstva tijekom razdoblja vjerojatnog unosa NPIP-a na gospodarstvo i početka provođenja mjera, te njihovo valjenje pod službenim nadzorom;

- b) da se sva perad koja se izlegla iz prikupljenih jaja na gospodarstvu između vjerojatnog unosa NPIP-a i početka provođenja mjera, stavi se pod službeni nadzor i provede pretraživanje;
- c) da se konzumna jaja koja su zatečena na gospodarstvu i ona koja su proizvedena prije početka depopulacije, prevoze u ovlašteni centar za pakiranje i podvrgavaju daljnjem postupanju ili se uništavaju;
- d) da se sav materijal ili tvari koje su moguće zaraženi unište ili se njima postupa u skladu s uputama nadležnog veterinarskog inspektora;
- e) da se gnoj, tekući gnoj ili stelja koji su moguće zaraženi dezinficiraju pod službenim nadzorom u skladu s uputama nadležnog veterinarskog inspektora;
- f) da se nakon depopulacije, nastambe korištene za smještaj peradi i drugih ptica, oprema koja je moguće kontaminirana kao i vozila koja su korištena za prijevoz lešina, krme, gnoja, tekućeg gnoja, stelje ili drugoga materijala te bilo koje tvari koje su moguće kontaminirani, očiste i dezinficiraju pod službenim nadzorom u skladu s uputama nadležnog veterinarskog inspektora, čim je prije moguće;
- g) zabranu kretanja domaćih životinja s ili na gospodarstvo, osim onih koje imaju pristup jedino u životne prostore za ljude, bez odobrenja nadležnog veterinarskog inspektora;
- h) da se u slučaju primarnog izbijanja NPIP-a izolat virusa pošalje na laboratorijsku pretragu radi identifikacije podtipa virusa u referentni laboratorij u Legнару;
- i) provedbu epidemiološkog istraživanja do kraja.

e. Uprava može poduzeti dodatne mjere predostrožnosti radi sprječavanja širenja NPIP-a, uključujući utvrđivanje odredišta i postupanja s jajima i dobivenim mesom pod uvjetom da se perad i druge ptice kolju u ovlaštenoj klaonici i provode biosigurnosne mjere.

Ukoliko Uprava primjenjuje mjere prethodno navedene u točkama 1., 3., i 4. o tome mora izvijestiti Komisiju.

5.2. Odstupanja za određena gospodarstva

a. Uprava može odobriti odstupanja od mjera koja se provode na gospodarstvima u slučaju izbijanja NPIP-a, a koja se odnose na depopulaciju sve peradi i ptica, te uklanjanje lešina i rasplodnih jaja, u slučajevima izbijanja NPIP-a na nekomercijalnom gospodarstvu odnosno na gospodarstvu za kućne ljubimce, u cirkusu, zoološkom vrtu, trgovini kućnim ljubimcima, parku prirode, ograđenom području u kojem se perad ili druge ptice drže u znanstvene svrhe ili svrhe vezane uz očuvanje ugroženih vrsta ili službeno registrirane rijetke vrste peradi ili drugih ptica, pod uvjetom da takva izuzeća ne ugrožavaju suzbijanje bolesti i temeljne interese države.

b. U slučajevima gdje je odstupanje dopušteno, nadležni veterinarski inspektor mora osigurati da perad i druge ptice koje su uključene u izuzeće:

- (a) da se drže potpuno odvojeno od druge peradi i drugih ptica, a gdje je to moguće i od divljih ptica;
- (b) da budu pod nadzorom i pretraživane sve dok se laboratorijskom pretragom ne pokaže da one više ne predstavljaju značajan rizik za daljnje širenje NPIP-a; i

(c) da se ne premještaju sa gospodarstva porijekla, osim radi klanja ili na drugo gospodarstvo koje je:

- smješteno u istoj zemlji, u skladu s uputama Uprave; ili
- smješteno u drugoj državi, za što je potrebna suglasnost odredišne države.

c. Uprava može u slučajevima izbijanja NPIP-a u valionicama na temelju procjene rizika, dozvoliti odstupanja od nekih ili svih mjera koje se provode u slučaju izbijanja NPIP-a na gospodarstvu.

d. U slučaju primjene odstupanja u prethodno navedenim točkama 1. i 3., te uzimajući u obzir zdravstvena jamstva za životinje koja se mogu ishoditi, Uprava će donijeti detaljnije propise za iste i utvrditi će alternativne primjerene mjere. O svakom odstupanju Uprava mora izvijestiti Komisiju koja će razmotriti stanje čim je prije moguće.

5.3. Mjere koje se primjenjuju u slučajevima izbijanja NPIP u odvojenim proizvodnim jedinicama i na kontaktnim gospodarstvima

5.3.1. Mjere koje se primjenjuju u slučajevima izbijanja NPIP u izdvojenim proizvodnim jedinicama

U slučajevima izbijanja NPIP-a na gospodarstvu koje se sastoji od dviju ili više izdvojenih proizvodnih jedinica, Uprava može dozvoliti odstupanja od mjera koje se primjenjuju na gospodarstvu u slučaju izbijanja NPIP-a, a odnose se na depopulaciju sve peradi i drugih ptica, za proizvodne jedinice u kojima se nalazi zdrava perad, pod uvjetom da takva izuzeća ne ugrožavaju mjere suzbijanja bolesti i temeljne interese države.

U slučaju primjene odstupanja u prethodno navedenoj točki 1., te uzimajući u obzir zdravstvena jamstva za životinje koja se mogu ishoditi, Uprava će donijeti detaljne propise za iste i utvrditi će alternativne primjerene mjere. O svakom izuzeću Uprava mora izvijestiti Komisiju koja će razmotriti stanje čim je prije moguće.

5.3.2. Mjere koje se primjenjuju na kontaktnim gospodarstvima

Na temelju epidemiološkog istraživanja Uprava odlučuje da li se gospodarstvo smatra ugroženim. Nadležni veterinarski inspektor mora narediti provođenje mjera u slučaju sumnje na pojavu IP na gospodarstvu, na kontaktnim gospodarstvima dok se ne isključi prisutnost NPIP-a.

Na temelju epidemiološkog istraživanja nadležni veterinarski inspektor će na ugroženom gospodarstvu, a naročito ukoliko je isto smješteno u području s velikom gustoćom peradi, narediti provođenje mjera koje se provode u slučaju pojave NPIP-a na gospodarstvu.

Glavni kriteriji koji se moraju uzeti u obzir za primjenu mjera koje se provode u potvrđenom slučaju NPIP-a u svezi depopulacije peradi, na ugroženim gospodarstvima nalaze se u niže navedenoj tablici (5.3.3.)

Nadležni veterinarski inspektor mora narediti da se prilikom usmrćivanja uzmu uzorci peradi kako bi se potvrdila ili isključila prisutnost virusa NPIP-a. Nadležni veterinarski inspektor mora narediti, da na svakom gospodarstvu gdje je perad ili druge ptice koje se drže u zatočeništvu zaklana ili usmrćena i neškodljivo uništena, a gdje je IP naknadno potvrđena,

objekti, ispusti, dvorišta i sva oprema i prijevozna sredstva koja su korištena za prijevoz peradi i drugih ptica koje se drže u zatočeništvu, lešina, mesa, hrane za životinje, gnoj, tekućeg gnoj, stelje i drugih materijala i tvari koji su moguće kontaminirani, budu podvrgnuti jednom ili više postupaka kako je to određeno u članku 48. Pravilnika 131/06.

5.3.3. Glavni kriteriji i faktori rizika kod odlučivanja o mjerama na kontaktnim gospodarstvima ili gospodarstvima i područjima u riziku u daljnjim ograničenim područjima

Značajni kriteriji

Za depopulaciju	Protiv depopulacije
Klinički znakovi koji ukazuju na influencu ptica na kontaktnom gospodarstvu	Nema kliničkih znakova koji ukazuju na influencu ptica na kontaktnim gospodarstvima i nema epidemioške povezanosti
Velika osjetljivost najzastupljenijih vrsta peradi	Slaba osjetljivost najzastupljenijih vrsta peradi
Premještanje peradi ili drugih ptica koje se drže u zatočeništvu s gospodarstava na kojemu je potvrđena influenza ptica na kontaktna gospodarstva nakon vjerojatnog unosa virusa na inficirana gospodarstva	Nije bilo premještanja peradi ili drugih ptica koje se drže u zatočeništvu s gospodarstava na kojima je potvrđena influenza ptica na kontaktna gospodarstva nakon vjerojatnog unosa virusa na inficirana gospodarstva
Položaj kontaktnih gospodarstava u području s velikom gustoćom peradi	Položaj kontaktnih gospodarstava u području s malom gustoćom peradi
Bolest je prisutna dovoljno dugo da se virus mogao proširiti s gospodarstava na kojima je influenza ptica potvrđena prije provedbe mjera iskorjenjivanja bolesti	Bolest je prisutna, ali s ograničenim širenjem virusa s gospodarstava na kojima je influenza ptica potvrđena prije provedbe mjera iskorjenjivanja bolesti
Kontaktna gospodarstva nalaze se unutar 500 metara ⁽¹⁾ od gospodarstva na kojem je influenza ptica potvrđena	Kontaktna gospodarstva nalaze se unutar više od 500 (1) metara od gospodarstva na kojem je influenza ptica potvrđena
Kontaktna gospodarstva su povezana s više od jednog gospodarstva na kojem je potvrđena influenza ptica	Kontaktna gospodarstva nisu povezana s gospodarstvima na kojima je potvrđena influenza ptica
Epidemija nije pod kontrolom i broj gospodarstava na kojima je potvrđena influenza ptica je u porastu	Epidemija je pod kontrolom

⁽¹⁾ U slučajevima vrlo velike gustoće populacije peradi, u obzir se mora uzeti veća udaljenost

5.4. Uspostavljanje zona pod ograničenjem

Odmah nakon izbijanja NPIP nadležno tijelo mora uspostaviti zonu pod ograničenjem u krugu od najmanje 1 km oko gospodarstva.

5.5. Primjena mjera u daljnjim ograničenim područjima

1. Unutar zone ograničenja nadležni veterinarski inspektor će narediti provođenje sljedećih mjera:

- (a) popis svih komercijalnih gospodarstava koja drže perad, čim je prije moguće;
- (b) provođenje laboratorijskog testiranja na komercijalnim gospodarstvima na kojima se drži perad, u krugu od najmanje 1 km oko gospodarstva na kojem je potvrđena NPIP, u skladu s Dijagnostičkim priručnikom;
- (c) zabrana premještanja peradi, drugih ptica koje se drže u zatočeništvu, pilenki, jednodnevnih pilića, jaja, unutar ili u zonu pod ograničenjem bez odobrenja nadležnog tijela i provedbu drugih odgovarajućih mjera koje odredi nadležni veterinarski inspektor. Ova ograničenja ne odnose se na provoz cestom ili željeznicom kroz zonu pod ograničenjem, bez istovara ili zaustavljanja;
- (d) zabrana premještanja peradi, drugih ptica koje se drže u zatočeništvu, pilenki, jednodnevnih pilića i jaja iz zone pod ograničenjem osim uz odobrenje nadležnoga veterinarskog inspektora za izravan prijevoz, i to:
 - peradi za klanje u određenu klaonicu u zemlji;
 - žive peradi na gospodarstvo ili dio gospodarstva u zemlji, gdje nema druge peradi. Živa perad mora ostati na odredišnom gospodarstvu najmanje 21 dan prije sljedećeg stavljanja u promet, a nakon dospijeca peradi gospodarstvo mora biti pod službenim nadzorom;
 - jednodnevnih pilića:
 - 1. na gospodarstvo ili dio gospodarstva u zemlji; jednodnevni pilići moraju ostati na odredišnom gospodarstvu najmanje 21 dan prije sljedećeg stavljanja u promet, a nakon dospijeca jednodnevnih pilića gospodarstvo mora biti pod službenim nadzorom; ili
 - 2. ako su izvaljeni iz rasplodnih jaja podrijetlom s gospodarstava smještenih izvan zone pod ograničenjem, na drugo gospodarstvo, uz uvjet da valionica iz koje se jednodnevni pilići otpremaju može osigurati logistikom i svojim biosigurnosnim radnim uvjetima da nije došlo do kontakata između rasplodnih jaja ili jednodnevnih pilića podrijetlom iz jata peradi unutar zone pod ograničenjem i koja su, stoga, drugačijega zdravstvenog statusa;
 - rasplodnih jaja u valionicu određenu od nadležnog tijela; jaja i ambalaža moraju biti dezinficirani prije otpremanja i mora se osigurati utvrđivanje sljedivosti tih jaja;
 - konzumnih jaja u objekt za pakiranje određen od nadležnog tijela, uz uvjet da se pakiraju u ambalažu za jednokratnu upotrebu i da se primjenju biosigurnosne mjere određene od nadležnog tijela;

– u odobrene objekte za preradu jaja, u skladu s posebnim propisima, smještene unutar ili izvan zone pod ograničenjem;

– jaja koja se upućuju na neškodljivo uništavanje;

(e) neškodljivo uništavanje lešina;

(f) svaka osoba koja ulazi ili napušta gospodarstva u zoni pod ograničenjem mora se pridržavati odgovarajućih biosigurnosnih mjera u svrhu sprječavanja širenja influence ptica;

(g) prijevozna sredstva i oprema korišteni za prijevoz žive peradi i drugih ptica koje se drže u zatočeništvu, hrane za životinje, gnoja, tekućeg gnoja, stelje i drugih materijala ili tvari, za koje je lako moguće da su kontaminirani, moraju biti podvrgnuti čišćenju i dezinfekciji bez odgode u skladu s odredbama iz članka 48. Pravilnika 131/06;

(h) perad, druge ptice koje se drže u zatočeništvu ili domaće životinje iz razreda sisavaca ne smiju ući na ili napustiti gospodarstvo bez odobrenja nadležnoga veterinarskog inspektora. Ovo ograničenje ne primjenjuje se na sisavce koji imaju pristup isključivo na prostore na kojima borave ljudi u kojima:

– nemaju kontakta s peradi koja boravi na gospodarstvu ili drugim pticama koje se drže u zatočeništvu, i

– nemaju pristup kavezima ili područjima na kojima se drži perad koja boravi na gospodarstvu ili druge ptice koje se drže u zatočeništvu;

(i) zabranjeno je uklanjanje ili rasprostiranje korištene stelje, slame ili gnoja i gnojevke s gospodarstva u zoni pod ograničenjem, bez odobrenja nadležnoga veterinarskog inspektora. Nadležni veterinarski inspektor može odobriti premještanje gnoja ili gnojevke s gospodarstva smještenog u zoni pod ograničenjem na kojem se primjenjuju biosigurnosne mjere, u objekte određene od nadležnog tijela za preradu ili privremeno skladištenje za daljnju preradu, radi uništenja moguće prisutnog virusa influence ptica, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1069/2009 i Uredbom (EU) br. 142/2011;

(j) zabranjeno je održavanje sajмова, tržnica ili drugih okupljališta peradi ili ptica koje se drže u zatočeništvu u zoni pod ograničenjem, bez posebnog odobrenja nadležnoga veterinarskog inspektora;

(k) zabranjeno je ispuštanje peradi ili drugih ptica koje se drže u zatočeništvu za nadopunjavanje populacije pernate divljači.

2. Uprava na temelju procjene rizika može uvesti i druge mjere pored prethodno navedenih, i o njima mora izvijestiti Komisiju.

5.6. Trajanje mjera u zoni pod ograničenjem

Mjere koje se provode u zoni pod ograničenjem:

(a) najmanje 21 dan od datuma dovršenja preliminarog čišćenja i dezinfekcije na zaraženom gospodarstvu, u skladu s člankom 48. Pravilnika 131/06, i dok nadležno tijelo, na temelju provedenih istraživanja i laboratorijskih testiranja provedenih u zoni pod ograničenjem, a u

skladu s Dijagnostičkim priručnikom i na temelju procjene rizika, ne smatra da je opasnost od širenja od NPIP neznatna;

(b) najmanje 42 dana od datuma potvrde izbijanja bolesti i dok nadležno tijelo, na temelju provedenih istraživanja i laboratorijskih testiranja provedenih u zoni pod ograničenjem, a u skladu s Dijagnostičkim priručnikom i na temelju procjene rizika, ne smatra da je opasnost od širenja od NPIP neznatna.

5.7. Odstupanja

Kada se NPIP potvrdi u valionici, nadležno tijelo može, na temelju procjene rizika, odobriti odstupanja od nekih ili svih mjera određenih u člancima 43. i 44. Pravilnika 131/06.

Nadležno tijelo može odobriti odstupanja od mjera utvrđenih u ovome dijelu, u slučajevima izbijanja NPIP na nekomercijalnom gospodarstvu, cirkusu, zoološkom vrtu, trgovini pticama, parku prirode, ograđenom području gdje se perad ili druge ptice koje se drže u zatočeništvu drže u znanstvene svrhe ili svrhe povezane s očuvanjem ugroženih vrsta ili službeno registriranih rijetkih vrsta peradi ili drugih ptica držanih u zatočeništvu, osiguravajući da takva odstupanja ne ugrožavaju kontrolu bolesti.

Nadležno tijelo će o odobravanju odstupanja odmah izvijestiti Europsku komisiju.

Poglavlje VI.

POTVRĐENA POJAVA IP

- 6.1. Sustav prijavljivanja u slučaju potvrđene pojave IP
- 6.2. Prijava bolesti i druge epidemiološke informacije koje se dostavljaju Europskoj Komisiji u slučaju kada je potvrđena pojava IP
- 6.3. Mjere koje se provode u slučaju potvrđene VPIP na gospodarstvu
- 6.4. Odstupanja koja se odnose na određena gospodarstva
- 6.5. Mjere koje se provode u slučaju potvrđene pojave VPIP na gospodarstvu s odvojenim proizvodnim jedinicama
- 6.6. Mjere koje se provode na kontaktnim gospodarstvima
- 6.7. Sumnja na pojavu i potvrđen slučaj VPIP na klaonici, prijevoznom sredstvu ili drugom mjestu
 - 6.7.1. Mjere koje se provode u slučaju pojave sumnje ili potvrde VPIP-a u klaonici
 - 6.7.2. Mjere koje se provode u slučaju pojave sumnje ili potvrde VPIP-a na graničnim inspekcijskim postajama ili sredstvima prijevoza
 - 6.7.3. Dodatne mjere koje se moraju primijeniti u klaonicama, graničnim inspekcijskim postajama ili prijevoznim sredstvima u slučaju sumnje ili potvrde VPIP

Poglavlje VI.

POTVRĐENA POJAVA IP

Odmah nakon što je službeno potvrđena pojava IP, aktiviraju se nacionalni krizni stožer i lokalni krizni stožer. Obavijest o otvaranju Lokalnog kriznog stožera postavlja se na javna mjesta (*Obavijest se nalazi u Poglavlju XXI*).

Ukoliko se pokaže potreba, a u cilju smanjenja rizika od širenja bolesti, predsjednik LKS osniva podstožere, koji funkcioniraju kao veterinarsko-zdravstvene jedinice smještene blizu mjesta pojave bolesti. Voditelja podstožera, koji mora biti ovlašten ili službeni veterinar određuje predsjednik LKS. Voditelj podstožera izravno je odgovoran predsjedniku LKS.

Na ulazu u gospodarstvo na kojem je potvrđena pojava IP stavljaju se uočljive obavijesti da je gospodarstvo zaraženo IP. Na vidno istaknuta, javna mjesta (pošta, dom zdravlja, banka, kino,...) stavljaju se obavijesti za pučanstvo na čijem se području pojavila IP, kako bi se informirali o bolesti (*primjeri obavijest se nalazi se u Poglavlju XXI*).

U LKS se postavlja karta nadzora na vidljivom mjestu, na kojoj su prikazana mjesta svih gospodarstava na kojima se drži perad na zaraženom i ugroženom području, s naznakom vrste i broja peradi na svakom gospodarstvu. Karta će se svakodnevno mijenjati, u skladu s napretkom u obavljanju nadzora i provedbi mjera kontrole i iskorjenjivanja. Isto tako na karti moraju biti označene klaonice, mješaonice stočne hrane, objekti i mjesta za neškodljivo uklanjanje lešina, poljoprivredne organizacije.

Predsjednik LKS obavještava svakodnevno NKS o napretku koji se postiže, te o problemima na koje se nailazi, te šalje i pismeni primjerak u Nacionalni krizni stožer.

U javnost se podaci šalju u skladu sa Zakonom o pravu na pristup informacijama (Narodne novine br. 25/13 i 85/15). Obavješćivanje putem sredstava javnog informiranja (TV, radio i tisak) je vrlo važno i treba ih koristiti uvijek kada za to postoji mogućnost. Za sve izjave za javnost ovlašten je čelnik Uprave. U slučaju potrebe davanja izjave za javnost na lokalnoj razini, čelnik Uprave može ovlastiti i druge osobe za davanje izjave.

6.1. Sustav prijavljivanja u slučaju potvrđene pojave IP

Zakon o veterinarstvu članak 24., stavak 1. i Pravilnik 65/20 članak 5. na temelju kojih je ovlašten veterinar dužan potvrđenu zaraznu bolest prijaviti bez odgađanja, a najkasnije u roku 24 sata, telefonom i elektroničkim putem Upravi i veterinarskom inspektoru na obrascu objavljenom na službenoj Internet stranici Uprave. Na temelju članka 24., stavka 3. Zakona o veterinarstvu, o pojavi zarazne bolesti nadležni veterinarski inspektor dužan je, na svom području izvijestiti pravne i fizičke osobe koje obavljaju veterinarsku djelatnost i nadležnu veterinarsku službu Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Na temelju članka 26., stavka 2. Zakona o veterinarstvu Uprava mora na propisani način prijaviti Europskoj komisiji i OIE svaku pojavu bolesti koja podliježe obveznoj prijavi.

Pravilnik 65/20, članak 10. na temelju kojega Uprava izravno Europskoj komisiji i drugim državama članicama Europske unije unutar 24 sata prijavljuje:

- primarno izbijanje IP, i
- ukidanje mjera ograničenja nakon iskorjenjivanja posljednjeg izbijanja IP.

Pravilnik 65/20, članak 11. na temelju kojega Uprava izravno Europskoj komisiji prijavljuje:

- sekundarna izbijanja IP prvog radnog dana u tjednu za protekli tjedan uključujući i nedjelju.

Na temelju članka 5., Pravilnika 131/06, nadležno tijelo mora obvezno prijaviti potvrđeni slučaj influence ptica, te u skladu s Dodatkom II. Pravilnika prijaviti Europskoj komisiji svaki potvrđeni slučaj influence ptica u klaonici, prometnom sredstvu, na graničnom veterinarskom prijelazu ili drugim mjestima uz granicu, karantenskim objektima ili drugim centrima ili objektima koji se koriste za uvoz peradi ili drugih ptica koje se drže u zatočeništvu.

6.2. Prijava bolesti i druge epidemiološke informacije koje se dostavljaju europskoj komisiji u slučaju kada je potvrđena pojava IP

1. U roku 24 sata od potvrđivanja svakoga primarnog izbijanja influence ptica ili otkrivanja influence ptica u klaonici ili prijevoznom sredstvu, Uprava mora preko sustava prijavljivanja bolesti životinja dostaviti sljedeće podatke:

- a) datum prijave;
- b) vrijeme prijave;
- c) država, naziv mjesta, općine;
- d) naziv bolesti;
- e) broj izbijanja bolesti ili pozitivan rezultat IP u klaonici ili prijevoznom sredstvu;
- f) datum postavljanja sumnje na bolest;
- g) datum potvrđivanja bolesti;
- h) metode korištene za potvrđivanje bolesti;
- i) je li bolest dokazana na gospodarstvu, u klaonici ili prijevoznom sredstvu, stočnom sajmu ili drugom mjestu;
- j) zemljopisni položaj mjesta izbijanja bolesti ili pozitivnog nalaza influence ptica u klaonici ili prijevoznom sredstvu;
- k) mjere koje su primijenjene u svrhu suzbijanja i iskorjenjivanja bolesti.

2. U slučaju pozitivnih nalaza u klaonici ili prijevoznom sredstvu, osim podataka iz točke 1. Uprava mora dostaviti i sljedeće podatke:

- a) broj prijemljive peradi ili drugih ptica u klaonici ili prijevoznom sredstvu;
- b) broj uginule peradi ili drugih ptica iz svake kategorije u klaonici ili prijevoznom sredstvu;
- c) za svaku kategoriju peradi ili drugih ptica utvrđeni morbiditet te broj peradi kod kojih je potvrđena influenza ptica;
- d) broj usmrćene ili zaklane peradi u klaonici ili prijevoznom sredstvu;
- e) broj neškodljivo uklonjene peradi ili drugih ptica;
- f) u slučaju klaonice, udaljenost od najbližeg gospodarstva peradi ili drugih ptica;

g) lokaciju gospodarstava s kojih potječe zaražena perad ili lešine.

3. U slučaju sekundarnih izbijanja influence ptica Uprava mora dostaviti Europskoj komisiji podatke iz točaka 1. i 2., najmanje prvog radnoga dana svakoga tjedna.

4. Osim podataka iz točaka 1., 2. i 3. za svako izbijanje bolesti ili pozitivne rezultate na influencu ptica u klaonici ili prijevoznom sredstvu Uprava mora, čim je prije moguće, dostaviti Europskoj komisiji i državama članicama EU, pisano izvješće koje mora sadržavati:

- a) datum kada je perad ili druge ptice na gospodarstvu, klaonici ili prijevoznom sredstvu usmrćena i neškodljivo uklonjena, ili kad je perad zaklana;
- b) sve obavijesti o mogućem izvoru bolesti ili ako je utvrđen stvarni izvor bolesti;
- c) obavijesti o sustavu nadzora osnovanom kako bi postojeće mjere za nadzor nad kretanjem životinja učinkovito primjenjivale;
- d) u slučaju otkrivanja IP ptica u klaonici ili prijevoznom sredstvu genetski tip virusa;
- e) u slučajevima kada su perad ili druge ptice usmrćene ili zaklane na zaraženim gospodarstvima ili na gospodarstvima na kojima se sumnja da su perad ili druge ptice zaražene virusom influence ptica, podatke o:
 - datumu usmrćivanja ili klanja te broju usmrćene ili zaklane peradi i drugih ptica iz svake kategorije na svakom gospodarstvu;
 - epidemiološkoj povezanosti između izvora infekcije i svakog zaraženog gospodarstva ili drugim razlozima koji su pobudili sumnju da je influenza ptica prisutna na svakom sumnjivom gospodarstvu;
 - ako perad ili druge ptice na zaraženim gospodarstvima nisu usmrćene ili zaklane, Uprava mora predložiti Europskoj komisiji razloge za donošenje takve odluke.

5. Kada se potvrdi IP u žive peradi ili u peradarskim proizvodima koji su uvezeni ili uneseni na granicama, graničnim prijelazima ili u karantenskim prostorima, Uprava mora taj podatak odmah prijaviti Europskoj komisiji te izvijestiti o poduzetim mjerama.

6. O rezultatima svakog nadziranja IP koje se provodi u peradi ili drugih ptica mora se godišnje izvješćivati Europska komisija, a kad se nadziranjem utvrdi da postoji ozbiljna opasnost za zdravlje životinja i javno zdravlje, obavijest Komisiji mora se poslati u roku od 24 sata.

7. Svaki pozitivan rezultat laboratorijskih pretraga na virus IP, koji su provedeni u peradi ili drugih ptica mora se svake godine prijaviti Europskoj komisiji, a kad se pretragom utvrdi da postoji ozbiljna opasnost za zdravlje životinja i javno zdravlje, obavijest Komisiji mora se poslati u roku od 24 sata.

6.3. Mjere koje se provode u slučaju potvrđene visokopatogene influence ptica (VPIP) na gospodarstvu

Pravilnik 131/06, članak 11.

1. Ako je VPIP službeno potvrđena na gospodarstvu, nadležni veterinarski inspektor mora, uz mjere koje je naredio u slučaju pojave sumnje na IP, na zaraženom gospodarstvu narediti provedbu sljedećih mjera:

a) usmrćivanje sve peradi i drugih ptica na zaraženom gospodarstvu, bez odgađanja, pod službenim nadzorom i na način da se tijekom usmrćivanja i prijevoza spriječi širenje virusa influence ptica;

Usmrćivanje se može primijeniti i na druge vrste ptica na gospodarstvu temeljem procjene rizika u svezi s daljnjim širenjem influence ptica.

Vlasniku peradi ili predstavniku vlasnika predat će se službena obavijest u pismenom obliku o namjeri da se usmrćuje sva perad i druge ptice na gospodarstvu. Procjena vrijednosti peradi na gospodarstvu provodi se prije nego što se perad usmrti, a provodi je povjerenstvo koje imenuje čelnik Uprave, a u čijem sastavu mora obvezno biti nazočan nadležni veterinarski inspektor, u skladu s člankom 34. stavkom 2. Zakona o veterinarstvu. Na temelju članka 34. stavka 3. Zakona o veterinarstvu rješenje o pravu na naknadu štete i visini štete donosi čelnik Uprave na prijedlog povjerenstva, u roku od 60 dana, a isplata mora uslijediti najkasnije u roku od 90 dana od dana provedene mjere.

Prije početka usmrćivanja nadležni veterinarski inspektor i LKS moraju obaviti sve pripreme, vodeći računa o dobrobiti životinja u skladu s posebnim odredbama o zaštiti životinja (navedenih u legislativi ovog dokumenta). Oprema za provođenje usmrćivanja osigurana naručuje se preko Uprave u skladu s procedurom (*Narudžbenica-Poglavlje XXI*).

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a usmrćivanje peradi provodi ovlašteni veterinar.

b) uzimanje dovoljnog broja uzoraka od usmrćene peradi i drugih ptica i slanje na laboratorijsko pretraživanje u Centar za peradarstvo. U slučaju primarnog izbijanja izolat virusa bit će podvrgnut laboratorijskom postupku, radi identifikacije genetskog podtipa. Taj izolat virusa dostavit će se referalnom laboratoriju za influencu ptica u Weybridge, UK.

Napomena: Naređuje i obavlja nadzor veterinarski inspektor. Uzimanje uzoraka od usmrćene peradi i drugih ptica te slanje na laboratorijsko pretraživanje provodi ovlašteni veterinar.

c) neškodljivo uklanjanje lešina uginule i usmrćene peradi i drugih ptica, kao i rasplodnih i konzumnih jaja, na gospodarstvu pod službenim nadzorom;

Napomena: neškodljivo uklanjanje lešina provodi se u objektu za preradu nusproizvoda (*Vidi Krizni plan Prilog IV*).

d) pronalaženje i neškodljivo uklanjanje pod službenim nadzorom rasplodnih i konzumnih jaja i mesa peradi koja je zaklana u razdoblju između vjerojatnog unosa virusa influence ptica na gospodarstvo i početka provedbe naređenih mjera;

Napomena: Naređuje i obavlja nadzor veterinarski inspektor, a kontrolira ovlašteni veterinar.

- Uprava može dozvoliti slanje konzumnih jaja izravno u objekt ovlašten za proizvodnju proizvoda od jaja, pod uvjetom da se rukuje i postupa na način da se spriječi daljnje širenje virusa influence ptica.

1. Kako bi se mogla otpremiti s gospodarstva podrijetla jaja se moraju slati izravno sa sumnjivog gospodarstva u određeni objekt. Svaku pošiljku prije otpreme mora zapečatiti službeni veterinar nadležan za sumnjivo gospodarstvo i pošiljka mora ostati zapečaćena tijekom čitavog transporta do određenog objekta.

2. Službeni veterinar nadležan za gospodarstvo podrijetla jaja dužan je obavijestiti nadležnog veterinarskog inspektora određenog objekta u koji se otpremaju jaja, o namjeri slanja jaja.

3. Nadležni veterinarski inspektor koji je odgovoran za određeni objekt mora osigurati da:

a) jaja koja se otpremaju sa sumnjivog gospodarstva u određeni objekt budu odvojena od drugih jaja od trenutka dolaska u objekt do njihove prerade;

b) se ljuske tih jaja neškodljivo uklone;

c) se ambalaža u kojoj su bila jaja uništi ili očisti i dezinficira na takav način da se unište svi virusi influence ptica;

d) se jaja koja se otpremaju sa sumnjivog gospodarstva u određeni objekt prevoze u očišćenim i dezinficiranim vozilima.

e) perad već izležena iz jaja koja su prikupljena s gospodarstva tijekom razdoblja između datuma vjerojatnog unosa VPIP-a na gospodarstvo i primjene mjera koje su propisane za gospodarstva u slučaju mogućeg izbijanja bolesti, mora se staviti pod službeni nadzor i obaviti pretraživanje.

Napomena: Naređuje i obavlja nadzor veterinarski inspektor, a kontrolira ovlašteni veterinar.

f) sve tvari i otpad koji su mogli biti kontaminirani (npr. krma), bit će uništeni i podvrgnuti postupku koji jamči uništenje virusa influence ptica u skladu s uputstvima nadležnog veterinarara;

Napomena: Naređuje i obavlja nadzor veterinarski inspektor, a kontrolira ovlašteni veterinar.

g) gnoj, tekući gnoj i stelja za koje postoji mogućnost da su zaraženi, moraju se dezinficirati i obraditi u skladu s uputstvima nadležnog veterinarskog inspektora;

h) nakon uklanjanja lešina, objekti koji su bili korišteni za njihov smještaj, oprema za koju postoji mogućnost da je kontaminirana i vozila koja su korištena za prijevoz peradi i drugih ptica, lešina, mesa, gnoja, stelje i bilo kojeg drugog materijala ili tvari, koje su moguće zaražene, bit će očišćeni i dezinficirani;

Napomena: Naređuje i obavlja nadzor veterinarski inspektor, a provodi i kontrolira ovlašteni veterinar.

i) druge domaće ptice i sisavci domaćih vrsta ne smiju ulaziti niti napuštati gospodarstvo bez dozvole nadležnog veterinarskog inspektora;

- ovo ograničenje ne primjenjuje se na sisavce domaćih vrsta koji imaju pristup samo u životne prostore ljudi.

6.4. Odstupanja koja se odnose na određena gospodarstva

Pravilnik 131/06, članak 13.

U slučaju kad je izbijanje VPIP-a potvrđeno na nekomercijalnom gospodarstvu, uzgajalištu ptica kućnih ljubimaca, zoološkom vrtu, trgovini pticama kućnim ljubimcima, cirkusu, parku prirode, ograničenom prostoru u kojem se perad ili druge ptice drže u znanstvene svrhe ili u svrhe očuvanja ugroženih vrsta ili službeno registriranih rijetkih vrsta peradi ili drugih ptica, pod uvjetom da takva izuzeća ne ugrožavaju suzbijanje bolesti i da nisu ugroženi gospodarski interesi države, Uprava može dozvoliti odstupanja od mjere usmrćivanja i neškodljivog uklanjanja.

Uprava mora osigurati, tamo gdje je dozvoljeno odstupanje, da se perad i druge ptice na koje se to odnosi:

- a) drže potpuno izolirani od ostale peradi ili drugih ptica, a tamo gdje je to primjereno i od divljih ptica;
- b) da budu podvrgnute daljnjem nadziranju i pretraživanju sve dok laboratorijske pretrage ne pokažu da više ne predstavljaju značajan rizik za širenje VPIP-a;
- c) da se ne premještaju s gospodarstva podrijetla osim radi klanja ili na drugo područje koje je:
 - smješteno u istoj zemlji, u skladu s uputstvima od strane Uprave; ili
 - u drugu državu, a za što je potrebna suglasnost odredišne države.

O takvim izuzećima Uprava mora odmah obavijestiti Europsku komisiju.

6.5. Mjere koje se provode u slučaju potvrđene pojave VPIP na gospodarstvu s odvojenim proizvodnim jedinicama

Pravilnik 131/06, članak 14.

1. Ako je VPIP potvrđena na gospodarstvu koje ima dvije ili više odvojenih proizvodnih jedinica, Uprava može, dozvoliti odstupanje od mjere usmrćivanja i neškodljivog uništavanja u dvije ili više proizvodnih jedinica u kojoj se nalazi zdrava perad, pod uvjetom da takva izuzeća ne ugrožavaju mjere suzbijanja bolesti i da nisu ugroženi gospodarski interesi, a gdje je nadležni veterinarski inspektor potvrdio da su struktura, veličina i udaljenost između proizvodnih jedinica kao i postupci proizvodnje takvi, da je u svakoj proizvodnoj jedinici osigurano potpuno odvojeno držanje i hranidba te da je onemogućeno širenje virusa iz jedne u drugu proizvodnu jedinicu.

2. U slučaju takvog odstupanja, Uprava mora izraditi detaljna pravila za provedbu tih odstupanja, uzimajući u obzir sve mjere za sprječavanje širenja bolesti i zaštitu zdravlja životinja.

3. Uprava mora o izuzeću bez odgađanja obavijestiti Europsku komisiju.

6.6. Mjere koje se provode na kontaktnim gospodarstvima

Pravilnik 131/06, članak 15.

- 1) Na temelju epidemiološkog istraživanja nadležno tijelo odlučuje koje se gospodarstvo smatra kontaktnim gospodarstvom. Mjere određene u članku 7. stavku 2. Pravilnika 131/06, moraju se provoditi na kontaktnim gospodarstvima sve dok se ne isključi prisutnost VPIP.
- 2) Na temelju epidemiološkog istraživanja nadležno tijelo može narediti provedbu mjera iz članka 11. Pravilnika 131/06 na kontaktnim gospodarstvima, osobito, ukoliko je kontaktno gospodarstvo smješteno u području s velikom gustoćom peradi. Uvjeti koji se uzimaju u obzir za naređivanje mjera iz članka 11. Pravilnika 131/06, na kontaktnim gospodarstvima, navedeni su u Dodatku IV. Pravilnika 131/06.
- 3) Kod usmrćivanja peradi na kontaktnim gospodarstvima nadležni veterinarski inspektor mora narediti uzimanje uzoraka od usmrćene peradi i drugih ptica koje se drže u zatočeništvu, kako bi se potvrdilo ili isključilo prisustvo virusa VPIP na kontaktnom gospodarstvu, u skladu s Dijagnostičkim priručnikom.
- 4) Nadležni veterinarski inspektor mora narediti, da na svakom gospodarstvu gdje je perad ili druge ptice koje se drže u zatočeništvu usmrćena i neškodljivo uništena, a gdje je IP naknadno utvrđena, objekti i sva oprema i prijevozna sredstva koji su korišteni za prijevoz peradi i drugih ptica koje se drže u zatočeništvu, lešina, mesa, hrane za životinje, gnoja, gnojevke, stelje i drugih materijala i tvari koji su moguće kontaminirani, budu podvrgnuti jednom ili više postupaka kako je to određeno u članku 48. Pravilnika 131/06.

6.7. Sumnja na pojavu i potvrđeni slučaj VPIP na klaonici, prijevoznom sredstvu ili drugom mjestu

Tamo gdje postoji sumnja ili potvrda o prisustvu VPIP-a u klaonicama, prijevoznim sredstvima ili graničnim inspekcijskim postajama, nadležni veterinarski inspektor će odmah pokrenuti istragu da potvrdi ili isključi prisustvo influence ptica.

Na influencu ptica može se u klaonici posumnjati za vrijeme pregleda životinja prije klanja, na liniji klanja ili za vrijeme post-mortem inspekcijskog pregleda. Odmah nakon postavljanja sumnje na IP službeni veterinar obavještava nadležnog veterinarskog inspektora. Mjere koje se poduzimaju ovise o veličini i rasporedu prostorija u klaonici, broju sumnjivih životinja, ukupnom broju životinja koje čekaju na klanje itd. Mjere koje će biti navedene uvijek važe, ali će u svakom pojedinom slučaju biti savjetovan NS. U svakom slučaju treba u NS poslati skicu ili nacrt, kako bi bili upoznati s rasporedom prostorija/objekata unutar klaonice.

6.7.1. Mjere koje se provode u slučaju pojave sumnje ili potvrde VPIP-a u klaonici

U slučaju pojave sumnje ili potvrde VPIP-a u klaonici nadležni veterinarski inspektor, može na temelju procjene rizika, narediti da se sva perad koja se nalazi u klaonici zakolje ili usmrti čim prije je moguće pod službenim nadzorom.

Meso zaklane peradi mora se držati izdvojeno i pod službenim nadzorom, sve dok se ne provedu sva pretraživanja radi potvrde ili isključenja prisustva VPIP-a.

Ako se VPIP potvrdi, meso zaražene peradi ili drugih ptica i meso za koje se sumnja da je zaraženo mora biti neškodljivo uklonjeno pod službenim nadzorom.

6.7.2. Mjere koje se provode u slučaju pojave sumnje ili potvrde VPIP-a na graničnim inspekcijskim postajama ili prijevoznim sredstvima

1. U slučaju sumnje ili potvrde VPIP u graničnim inspekcijskim postajama ili prijevoznim sredstvima nadležni veterinarski inspektor će na temelju procjene rizika osigurati da sva perad i druge ptice koje se nađu, budu prebačene na primjereno mjesto i da budu usmrćene ili zaklane pod službenim nadzorom čim je prije moguće.

- meso zaklane peradi mora se držati izdvojeno i pod službenim nadzorom sve dok se ne završe pretraživanja radi potvrde ili isključenja prisutnosti VPIP.

- Uprava može odlučiti da se ne usmrti ili zakolje ona perad i druge ptice koje se nađu u graničnim inspekcijskim postajama a koje nisu bile u doticaju s peradi ili drugim pticama za koje se sumnja da su zaražene.

2. Ako se VPIP potvrdi, lešine zaražene peradi ili drugih ptica i meso za koje je moguće da su zaraženi moraju biti uklonjeni pod službenim nadzorom.

6.7.3. Dodatne mjere koje se moraju primijeniti u klaonici, graničnim inspekcijskim postajama ili prijevoznim sredstvima u slučaju sumnje ili potvrde VPIP-a

a) zabrana unosa peradi ili drugih ptica u klaonicu, graničnu inspekcijsku postaju ili prijevozno sredstvo dok ne protekne najmanje 24 sata nakon čišćenja i dezinfekcije koja je obavljena dezinfekcijskim sredstvima u propisanim koncentracijama, i odobrenima za uporabu i stavljanje u promet od strane MP;

- u slučaju graničnih inspekcijskih postaja, zabrana unosa može se proširiti i na druge životinje

b) čišćenje i dezinfekcija zgrada, opreme i vozila pod nadzorom službenog veterinara;

c) provedba epidemiološkog istraživanja;

d) mjere koje se provode u slučaju mogućeg izbijanja IP na gospodarstvima moraju se primijeniti i na gospodarstvo s kojega potječe zaražena perad ili lešine, a isto tako i na kontaktnim gospodarstvima;

e) mjere koje se provode na gospodarstvima u slučaju pojave VPIP moraju se provoditi i na gospodarstvu s kojega potječe zaražena perad ili lešine, osim ukoliko je epidemiološkim i dijagnostičkim istraživanjem indicirano drugačije;

f) izolat virusa mora se poslati na laboratorijsko pretraživanje u svrhu identifikacije podtipa virusa.

Poglavlje VII.

ODREĐIVANJE ZARAŽENOG I UGROŽENOG PODRUČJA I DALJNJA OGRANIČENA PODRUČJA U SLUČAJU IZBIJANJA VPIP

U skladu s Pravilnikom 131/06, članak 16.

1. Odmah nakon službenog potvrđivanja VPIP-a u peradi na gospodarstvu, Uprava mora odrediti granice zaraženog područja u krugu od najmanje 3 km oko mjesta izbijanja bolesti, koje mora biti u sklopu ugroženog područja u krugu od najmanje 10 km.
2. Kod određivanja granica zaraženog i ugroženog područja, Uprava mora uzeti u obzir:
 - (a) rezultate provedenog epidemiološkog istraživanja
 - (b) zemljopisni položaj, naročito prirodne ili umjetne granice;
 - (c) položaj i međusobnu udaljenost gospodarstava i procijenjeni broj peradi;
 - (d) podatke o prometu i trgovini peradi i drugih ptica, i podatke o raspoloživosti klaonica;
 - (e) sredstva i osoblje koje je na raspolaganju za kontrolu prometa unutar zaraženog i ugroženog područja peradi i drugih ptica, njihovih lešina, gnoja, stelje ili korištene slame, naročito ako se perad i druge ptice koje treba usmrtniti moraju u tu svrhu ukloniti s gospodarstva podrijetla.
3. Uprava može uspostaviti daljnja ograničena područja oko ili uz zaražena ili ugrožena područja, uzimajući u obzir kriterije za uspostavu zaraženog i ugroženog područja.
4. Ako zaražena i ugrožena područja uključuju dio teritorija drugih država, Uprava mora surađivati s nadležnim tijelima dotičnih država u utvrđivanju područja.
5. Uprava mora osigurati sve potrebne mjere, uključujući postavljanje vidljivih znakova i upozoravajućih natpisa te korištenje sredstava javnoga priopćavanja, kako bi osigurala da se sve osobe unutar zaraženog i ugroženog područja u cijelosti upoznaju s naređenim mjerama.

Mjere koje se primjenjuju u zaraženom i ugroženom području

Pravilnik 131/06, članak 17.

Nadležni veterinarski inspektor mora osigurati provedbu sljedećih mjera unutar zaraženog i ugroženog područja:

- (a) kontrola kretanja peradi i drugih ptica, mesa, jaja, lešina i hrane za životinje;
- (b) na zahtjev nadležnog veterinarskog inspektora, vlasnici moraju dati sve relevantne podatke u vezi peradi i drugih ptica i jaja, koja dolaze na gospodarstvo ili odlaze s gospodarstva.

Uprava mora osigurati da sve osobe budu upoznate s uvedenim ograničenjima u zaraženom i ugroženom području. Obavijest se može staviti u obliku pisanih plakata, medija (tisak, TV, radio) ili bilo kojim drugim primjerenim načinom.

O uvođenju mjera na zaraženom i ugroženom području moraju biti obaviješteni svi načelnici policijskih postaja koje se nalaze u tom području, tijela lokalne uprave i samouprave, te načelnici jedinica oružanih snaga na tom području. Za obavješćivanje na lokalnoj razini zadužen je nadležni veterinarski inspektor koji iste na temelju članka 31. Zakona o veterinarstvu u slučaju potrebe može aktivirati kao pomoć u provođenju mjera. Isto tako mora obavijestiti HVI-Centar za peradarstvo, Veterinarske zavode, ovlaštene veterinarske organizacije. Obavijesti o uvođenju mjera treba poslati i :

- svim prijevoznicima životinja;
- poljoprivrednim organizacijama;
- klaonicama;
- trgovcima životinja;
- savjetodavnim službama;
- organizatorima sajмова;
- kooperantima;
- komunalnim poduzećima;
- svim veterinarima na tom području;
- ovlaštenim veterinarskim organizacijama koje obavljaju DDD;
- proizvođačima i dobavljačima stočne hrane;
- lovačkim organizacijama;
- higijeničarskim službama....

Svi koji su obaviješteni o uvođenju mjera na zaraženom i ugroženom području moraju biti obaviješteni i o njihovom ukidanju.

Nadležno tijelo može, ako rezultati epidemiološkog istraživanja ili druge činjenice koje na to upućuju, provesti preventivni eradikacijski program uključujući preventivno klanje ili usmrćivanje peradi ili drugih ptica koje se drže u zatočeništvu na gospodarstvu i rizičnim područjima.

Poglavlje VIII.

ZARAŽENO PODRUČJE

Granice zaraženog područja određuje Uprava, u skladu s člankom 14. Zakona o veterinarstvu i člankom 16. stavak 1. točka (a) Pravilnika 131/06, odmah nakon službenog potvrđivanja influence ptica na gospodarstvu, a određuje se u krugu od najmanje 3 km oko mjesta izbijanja bolesti.

1. Mjere koje se provode na zaraženom području

Pravilnik 131/06, članak 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29.

1.1. Na zaraženom području nadležni veterinarski inspektor mora narediti provedbu sljedećih mjera:

(a) popisivanje svih gospodarstava na kojima se drži perad i druge ptice u što kraćem roku nakon čega, u roku od 7 dana, veterinarski inspektor mora posjetiti sva gospodarstva u zaraženom području kako bi klinički pregledao perad i druge ptice, te ukoliko je to potrebno uzeo uzorke za laboratorijsku pretragu u skladu s Dijagnostičkim priručnikom, pri čemu mora voditi zapisnik o takvim posjetima i nalazima. Do ukidanja zaraženog područja redovito se moraju obilaziti i sva nekomercijalna gospodarstva;

Napomena: Popis svih gospodarstava na kojima se drži perad i druge ptice naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a provodi ovlašteni veterinar.

Klinički pregledati i druge ptice na svim gospodarstvima.

(b) ograničenje kretanja peradi i drugih ptica unutar njihovih životnih prostora, ili zatvaranje na neko drugo mjesto gdje mogu biti izdvojene radi sprječavanja doticaja s drugom peradi, drugim pticama ili divljim pticama;

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a kontrolira ovlašteni veterinar. U skladu s člankom 31. Zakona o veterinarstvu, službene osobe nadležne policijske uprave na zahtjev veterinarskog inspektora pružaju pomoć u ograničavanju prometa životinja, zabrani kretanja životinja i osoba.

(c) neškodljivo uklanjanje lešina;

(d) vozila i oprema korišteni za prijevoz žive peradi i drugih ptica, kao i meso, krma, gnoj, tekući gnoj, stelja i drugi materijali ili tvari, za koje se smatra da su zaraženi, čiste se i dezinficiraju što je moguće prije;

(e) sva vozila korištena od strane osoblja ili drugih osoba koja ulaze ili napuštaju gospodarstva, a koja su mogla biti kontaminirana, moraju se dezinficirati;

(f) perad, druge ptice ili druge domaće životinje ne smiju ući ili napustiti gospodarstvo gdje se drži perad bez odobrenja nadležnog veterinarskog inspektora;

- ovo ograničenje neće se primijeniti na sisavce koji imaju pristup samo u životne prostore ljudi i kad se može isključiti svaki doticaj s peradi ili drugim pticama;

(g) svaki povećani pobol ili smrtnost, ili značajan pad proizvodnje na gospodarstvima mora se odmah prijaviti Upravi, koja će odrediti provedbu odgovarajućih pretraživanja;

(h) svaka osoba koja ulazi ili izlazi sa gospodarstva, mora se pridržavati odgovarajućih biosigurnosnih mjera s ciljem sprječavanja širenja influence ptica;

(i) vlasnik mora voditi evidenciju o svim osobama koje posjećuju gospodarstvo da bi se olakšao nadzor u cilju suzbijanja bolesti, i taj zapisnik mora biti dostupan nadležnom veterinarskom inspektoru na njegov zahtjev;

(j) zabrana iznošenja korištene slame ili gnoja s gospodarstava u zaraženom području bez odobrenja nadležnog veterinarskog inspektora;

- nadležni veterinarski inspektor može odobriti iznošenje gnoja sa gospodarstva pod određenim biosigurnosnim mjerama, do objekta određenog za pohranu do naknadne obrade radi uništenja moguće prisutnih virusa influence ptica, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1069/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o utvrđivanju zdravstvenih pravila za nusproizvode životinjskog podrijetla i od njih dobivene proizvode koji nisu namijenjeni prehrani ljudi te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1774/2002 (Uredba o nusproizvodima životinjskog podrijetla);

(k) zabrana održavanja sajмова, tržnica, izložbi ili drugih okupljališta ptica i ispuštanje pernate divljači u zaraženom području;

- nadležni veterinarski inspektor mora osigurati da perad ili druge ptice za nadopunjavanje populacije uzgajanih divljih ptica ne dolaze u zaraženo područje;

(l) zabrana kretanja i prijevoz cestama (osim privatnim radnim putovima) peradi, rasplodnih i konzumnih jaja i lešina;

Zabranjen je prijevoz mesa peradi iz klaonica, rasjekavaonica i hladnjača, osim ako je proizvedeno:

a) od peradi koja ne potječe sa zaraženih područja, a skladišteno je i prevoženo odvojeno od mesa peradi koje potječe sa zaraženih područja, ili

b) ako je proizvedeno najmanje 21 dan prije procijenjenog datuma najranije infekcije na gospodarstvu u zaraženom području i koje je u razdoblju od proizvodnje skladišteno i prevoženo odvojeno od mesa proizvodnog nakon tog datuma.

- zabrana se ne odnosi na provoz kroz zaraženo područje cestama ili željeznicom bez zaustavljanja i iskrcavanja

1.2. Odstupanjem od gore navedene mjere zabrane prijevoza peradi, Uprava može dozvoliti izravan prijevoz peradi na neodgodivo klanje, pod sljedećim uvjetima:

Pravilnik 131/06, članak 23.

1. klinički pregled peradi od strane službenog veterinara, mora biti proveden na gospodarstvu s kojeg perad potječe, unutar 24 sata prije upućivanja na klanje;

2. ako je potrebno, moraju biti provedena laboratorijska testiranja na peradi na gospodarstvu podrijetla, s povoljnim rezultatom;

3. perad se mora prevoziti u vozilima koja su zapečaćena od strane nadležnog veterinarskog inspektora, u odobrenu klaonicu koju odredi Uprava, a koja se nalazi unutar zaraženog ili ugroženog područja, ili u iznimnim slučajevima izvan ovih područja;

4. nadležni veterinarski inspektor odgovoran za određenu klaonicu mora biti obaviješten od strane veterinarskog inspektora koji je odgovoran za otpremu i potvrđuje da će perad biti primljena na klanje u odobrenoj klaonici;

5. u odobrenoj klaonici perad iz zaraženog područja mora se držati odvojeno od druge peradi, i kolje se odvojeno ili u različitim vremenima od druge peradi, poželjno je da to bude pred kraj radnog dana, a nakon toga se mora provesti čišćenje i dezinfekcija;

6. službeni veterinar u odobrenoj klaonici mora kod pregleda peradi prije i poslije klanja, obratiti posebnu pažnju na svaki znak koji bi mogao biti povezan s influencom ptica;

7. meso zaklane peradi mora biti označeno žigom koji je propisan za higijenski neispravno meso, i ne smije biti stavljeno u promet za EU;

8. meso se doprema, siječe, prevozi i pohranjuje odvojeno od mesa namijenjenog trgovini u EU ili međunarodnoj trgovini i koristi se na takav način da se izbjegne njegov unos među proizvode namijenjene trgovini u EU.

1.3. Kao izuzeće od mjere zabrane prijevoza jednodnevnih pilića, Uprava može dozvoliti izravan prijevoz jednodnevnih pilića na gospodarstvo ili dio gospodarstva na kojem nema druge peradi, a smješteno je izvan zaraženog i ugroženog područja, pod sljedećim uvjetima:

Pravilnik 131/06, članak 24.

- da se prevoze u vozilima koja su zapečaćena od strane nadležnog veterinarskog inspektora;
- da se tijekom prijevoza i na odredišnom gospodarstvu primjenjuju biosigurnosne mjere;
- da je odredišno gospodarstvo po dolasku jednodnevnih pilića stavljeno pod službeni nadzor.

Uprava može odobriti izravan prijevoz jednodnevnih pilića, izvaljenih iz jaja podrijetlom s gospodarstva smještenih izvan zaraženog i ugroženog područja na druga gospodarstva, koja su, ako je moguće, smještena izvan zaraženog i ugroženog područja pod uvjetom da valionica iz koje se otpremaju jednodnevni pilići može osigurati svojom logistikom i svojim higijenskim radnim uvjetima da nije došlo do kontakata između tih jaja i bilo kojih drugih rasplodnih jaja ili jednodnevnih pilića podrijetlom iz jata peradi unutar navedenih područja i koja su, stoga, drugačijega zdravstvenog statusa.

1.4. Kao odstupanje od mjere zabrane prijevoza nesilica, Uprava može dozvoliti izravan prijevoz nesilica na gospodarstvo ili dio gospodarstva unutar zaraženog ili ugroženog područja u kojem nema druge peradi, pod sljedećim uvjetima:

1. da nadležni veterinarski inspektor obavi klinički pregled peradi i drugih ptica na gospodarstvu, naročito onih koja će se premještati;
2. da se ukoliko za to postoji potreba, obavi laboratorijsko pretraživanje peradi;

3. da se nesilice prevoze u vozilima koja su zapečaćena od strane nadležnog veterinarskog inspektora ili pod njegovim nadzorom;
4. da se po dolasku nesilica na određeno gospodarstvo ili dio gospodarstva, isto stavi pod službeni nadzor.
5. ako se perad premješta izvan zaraženog ili ugroženog područja, perad mora ostati na određenoj gospodarstvu najmanje 21 dan prije sljedećeg stavljanja u promet.

1.5. Odstupanja za izravan prijevoz rasplodnih i konzumnih jaja

Nadležno tijelo može odobriti izravan prijevoz rasplodnih jaja ili s bilo kojeg gospodarstva u valionicu smještenu u zaraženom području i određenu od nadležnog tijela, ili, pod sljedećim uvjetima, s gospodarstva smještenog u zaraženom području u bilo koju valionicu određenu od nadležnog tijela i to:

- (a) da su roditeljska jata od kojih potječu rasplodna jaja, pregledana i da nije bilo sumnje na prisutnost influence ptica;
- (b) da su rasplodna jaja i ambalaža u koju se pakiraju dezinficirani prije otpremanja i da je osigurano utvrđivanje sljedivosti tih jaja;
- (c) da se rasplodna jaja prevoze vozilima zapečaćenim od nadležnoga veterinarskog inspektora ili pod njegovim nadzorom;
- (d) da se u valionici određenoj od nadležnog tijela primjenjuju biosigurnosne mjere prema uputama nadležnoga veterinarskog inspektora;

Odstupanjem od mjere zabrane prijevoza konzumnih i rasplodnih jaja, Uprava može dozvoliti izravan prijevoz jaja u :

- (a) objekte za pakiranje određen od strane Uprave, pod uvjetom da su pakirana u ambalažu za jednokratnu uporabu i da se primjenjuju sve biosigurnosne mjere naređene od strane nadležnog veterinarskog inspektora,
- (b) u odobrene objekte za preradu jaja
- (c) koja se upućuju na neškodljivo uništavanje.

1.6. Kao odstupanje od mjere zabrane prijevoza peradi i drugih ptica koje su uginule, Uprava može dozvoliti izravan prijevoz peradi i drugih ptica koje su uginule, pod uvjetom da se one prevoze na neškodljivo uništavanje.

U slučajevima kada su dozvoljena sva prethodno navedena izuzeća, nadležni veterinarski inspektor mora narediti da se sva vozila i oprema koja je bila upotrijebljena za prijevoz jednodnevnih pilića, nesilica, rasplodnih i konzumnih jaja, mesa, peradi i drugih ptica koje su uginule, očiste i dezinficiraju odmah nakon prijevoza.

Isto tako, nadležni veterinarski inspektor mora osigurati primjenu biosigurnosnih mjera radi sprječavanja širenja influence ptica prilikom kretanja vozila na ili s gospodarstava koja su smještena unutar zaraženog ili ugroženog područja, a naročito vozila koja prevoze hranu.

1.7. Mjere koje se provode u zaraženom području moraju se primjenjivati najmanje 21 dan nakon datuma provedenog preliminarog čišćenja i dezinfekcije na zaraženom

gospodarstvu, i dok sva perad i druge ptice na gospodarstvima smještenim u zaraženom području nije podvrgnuta laboratorijskom pretraživanju radi otkrivanja mogućeg prisustva influence ptica.

Nakon što više ne trebaju biti na snazi mjere koje se provode na zaraženom području, primjenjuju se mjere koje se provode na ugroženom području i to najmanje 30 dana nakon datuma završnog čišćenja i dezinfekcije na zaraženom gospodarstvu, i dok se ne obavi laboratorijsko pretraživanje na gospodarstvima smještenim unutar ugroženog područja, s ciljem otkrivanja mogućeg prisustva influence ptica.

Poglavlje IX.

UGROŽENO PODRUČJE

Pravilnik 131/06, članak 30.

Granice ugroženog područja određuje Uprava, u skladu s člankom 14. Zakona o veterinarstvu i člankom 16. stavak 1. točka (b) Pravilnika 131/06 nakon službenog potvrđivanja influence ptica na gospodarstvu, a mora biti najmanje 10 km oko mjesta izbijanja bolesti.

Mjere koje se provode na ugroženom području

Na ugroženom području nadležni veterinarski inspektor mora narediti:

a) popisivanje svih komercijalnih gospodarstava na kojima se drže i uzgajaju perad i druge ptice, i to što je prije moguće;

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a provodi ovlašteni veterinar.

b) zabranu kretanja i prijevoza peradi, nesilica, jednodnevnih pilića, rasplodnih i konzumnih jaja unutar ugroženog područja, osim uz odobrenje nadležnog veterinarskog inspektora, te uz primjenu odgovarajućih biosigurnosnih mjera u svrhu sprječavanja širenja influence ptica;

- ova zabrana se ne odnosi na provoz kroz ugroženo područje cestom ili željeznicom, bez iskrcavanja ili zaustavljanja;

Napomena: naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a kontrolira ovlašteni veterinar.

c) zabrana prometa peradi, pilenki, nesilica, jednodnevnih pilića, rasplodnih i konzumnih jaja na gospodarstva, klaonice ili centre za pakiranje koji su smješteni izvan ugroženog područja;

- nadležni veterinarski inspektor može dozvoliti izravan prijevoz:

1. peradi za klanje u određenu klaonicu u svrhu neodgodivog klanja, s tim da nadležni veterinarski inspektor obavi klinički pregled peradi, kako na klanje ne bi bila poslana perad koja pokazuje kliničke znakove VIP. Nadležni veterinarski inspektor može odobriti izravan prijevoz peradi izvan ugroženog i zaraženog područja radi neodgodivog klanja, u određenu klaonicu unutar ugroženog područja i naknadno premještanje mesa koje potječe od takve peradi;

2. pilenki na gospodarstvo na kojem nema druge peradi a koje je pod službenim nadzorom od trenutka dopreme pilenki, i koje moraju ostati na odredišnom gospodarstvu najmanje 21 dan prije sljedećeg stavljanja u promet;

3. jednodnevnih pilića:

- na gospodarstvo ili dio gospodarstva na kojem se primjenjuju odgovarajuće biosigurnosne mjere, a stavljeno je pod službeni nadzor od trenutka dopreme jednodnevnih pilića koji moraju ostati na odredišnom gospodarstvu najmanje 21 dan prije sljedećeg stavljanja u promet, ili;

- ako su izvaljeni iz rasplodnih jaja podrijetlom iz peradarskih gospodarstava smještenih izvan zaraženog i ugroženog područja, na druga gospodarstva, pod uvjetom da otpremna valionica može osigurati svojim radnim i biosigurnosnim uvjetima da ne dođe do doticaja između tih i drugih rasplodnih jaja ili jednodnevnih pilića koji su podrijetlom iz zaraženog i ugroženog područja, te su stoga drugačijeg zdravstvenog stanja;

4. rasplodnih jaja u valionicu određenu od nadležnog tijela smještenu unutar ili izvan ugroženog područja; jaja i ambalaža moraju biti dezinficirani prije otpremanja i mora se osigurati utvrđivanje sljedivosti tih jaja;

5. konzumnih jaja u objekt za pakiranje određen od nadležnog tijela, uz uvjet da se pakiraju u ambalažu za jednokratnu upotrebu i da se primjenjuju biosigurnosne mjere određene od nadležnog tijela;

6. u odobrene objekte za preradu jaja u skladu s posebnim propisima, smještene unutar ili izvan ugroženog područja;

7. jaja koja se upućuju na neškodljivo uništavanje.

d) svaka osoba koja ulazi ili napušta gospodarstva na ugroženom području mora se pridržavati odgovarajućih biosigurnosnih mjera u svrhu sprječavanja širenja IP.

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a kontrolira ovlašteni veterinar.

e) vozila i oprema, koja je upotrijebljena za prijevoz peradi i drugih ptica, lešina, krme, gnoja, tekućeg gnoja, stelje i bilo kojeg drugog materijala ili tvari za koje se može posumnjati da su kontaminirani, moraju se čim prije očistiti i dezinficirati u skladu s odredbama članka 48. Pravilnika 131/06;

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a provodi i kontrolira ovlašteni veterinar.

f) perad, druge ptice koje se drže u zatočeništvu ili domaće životinje iz razreda sisavaca ne smiju ući na ili napustiti gospodarstvo bez odobrenja nadležnog inspektora. Ovo ograničenje ne primjenjuje se na sisavce koji imaju pristup isključivo na prostore na kojima borave ljudi u kojima:

– nemaju kontakta s peradi koja boravi na gospodarstvu ili drugim pticama koje se drže u zatočeništvu, i

– nemaju pristup kavezima ili područjima na kojima se drži perad koja boravi na gospodarstvu ili druge ptice koje se drže u zatočeništvu;

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a kontrolira ovlašteni veterinar.

g) svaki povećani pobol, smrtnost ili značajan pad proizvodnje na gospodarstvima, mora se odmah prijaviti nadležnom veterinarskom inspektoru, koji će narediti odgovarajuće pretraživanje;

Napomena: Naređuje i nadzire veterinarski inspektor, a provodi i kontrolira ovlašteni veterinar.

h) zabrana odnošenja ili rasprostiranja korištene stelje, slame ili gnoja i gnojevke, osim uz odobrenje nadležnog veterinarskog inspektora;

- može se dozvoliti premještanje gnoja s gospodarstva koje se nalazi u ugroženom području, uz provođenje biosigurnosnih mjera, do određenog objekta radi obrade ili na privremenu pohranu do naknadne obrade radi uništenja mogućeg prisustva virusa influence ptica u skladu s Uredbom o nusproizvodima životinjskog podrijetla;

i) zabrana sajмова, tržnica, izložba ili drugih okupljanja peradi i drugih ptica;

j) zabranjeno je ispuštanje peradi ili drugih ptica koje se drže u zatočeništvu za nadopunjavanje populacije pernate divljači na ugroženim područjima.

Mjere koje se provode u ugroženom području primjenjivat će se najmanje 30 dana nakon datuma preliminarog čišćenja i dezinfekcije na zaraženom gospodarstvu u skladu s člankom 48. Pravilnika 131/06 i dok se ne provede laboratorijsko pretraživanje na gospodarstvima smještenim na ugroženom području u svrhu otkrivanja mogućeg prisustva influence ptica.

Poglavlje X.

DALJNJA OGRANIČENA PODRUČJA OKO ILI UZ ZARAŽENO I UGROŽENO PODRUČJE

1. Uprava može uspostaviti daljnja ograničena područja oko ili uz zaraženo i ugroženo područje, uzimajući u obzir:

- (a) epidemiološko istraživanje;
- (b) zemljopisni položaj, naročito prirodne granice;
- (c) položaj i blizinu gospodarstava;
- (d) osobitosti premještanja i prometa peradi i drugih ptica te dostupnost klaonica;
- (e) sredstva i osoblje raspoloživo za nadzor i kontrolu kretanja unutar zaraženog i ugroženog područja peradi i drugih ptica, njihovih lešina, gnoja, stelje ili korištene slame, naročito ako perad ili druge ptice koje se moraju usmrtiti ili neškodljivo ukloniti, moraju preseliti s gospodarstva porijekla.

Uprava može odrediti da se neke ili sve mjere koje su propisane za zaraženo ili ugroženo područje primjene unutar daljnjih ograničenih područja.

2. Uprava može odrediti da se preventivni eradikacijski program uključujući preventivno klanje ili usmrćivanje peradi ili drugih ptica, provede na rizičnim gospodarstvima i područjima koja su smještena u daljnjim ograničenim područjima.

Repopulacija tih gospodarstava odvijat će se u skladu s uputstvima Uprave.

3. Uprava mora, bez odgode, izvijestiti Europsku komisiju o primjeni prethodno navedenih mjera.

Poglavlje XI.

IZUZEĆA I DODATNE BIOSIGURNOSNE MJERE

1. Izuzeća

- a) Nadležno tijelo može odobriti odstupanja od mjera utvrđenih u članku 16. te u člancima 23. do 27. Pravilnika 131/06, odnosno utvrditi odgovarajuće alternativne mjere i uvjete na temelju procjene rizika.
- b) Uprava može na temelju procjene rizika, dozvoliti odstupanja od mjera propisanih za zaraženo i ugroženo područje u slučajevima potvrde VPIP u valionici.
- c) Uprava može dozvoliti odstupanja od mjera obaveznog kliničkog pregleda i uzimanja uzoraka za laboratorijsko pretraživanje te zabrane kretanja i prijevoza peradi i drugih ptica u zaraženom području, te od mjera zabrane kretanja peradi, nesilica, jednodnevnih pilića, rasplodnih i konzumnih jaja unutar ugroženog područja; na klaonice ili u centre za pakiranje smještene izvan ugroženog područja; te zabrane kretanja peradi, drugih ptica ili drugih domaćih životinja sa ili na gospodarstvo na kojem se drži perad, u slučaju izbijanja VPIP na gospodarstvima za uzgoj kućnih ljubimaca, cirkusu, zoološkom vrtu, parku prirode, ograđenom području gdje se perad ili druge ptice drže u znanstvene svrhe ili u svrhu očuvanja ugroženih vrsta ili službeno registriranih rijetkih vrsta peradi ili drugih ptica.
- d) U slučajevima izbijanja VPIP, izuzećem od mjera koje se provode u zaraženom i ugroženom području, Uprava može na temelju procjene rizika uvesti posebne mjere za kretanje natjecateljskih golubova u, iz i unutar zaraženog i ugroženog područja.
- e) Sva prethodno navedena odstupanja dopustiti će se jedino ako njihova primjena ne ugrožava kontrolu bolesti.
- f) Uprava o navedenim izuzećima mora odmah izvijestiti Europsku komisiju, koja će razmotriti stanje u državi.
- g) Sva perad uključujući jednodnevne piliće i druge ptice držane u zatočeništvu, rasplodna jaja, korištena slama, stelja, gnoj koji dolazi s gospodarstva za koja su odobrena odstupanja u skladu s ovim člankom ne mogu se stavljati u promet za izvoz, osim ako nije drugačije određeno u skladu s posebnim postupkom od strane Europske komisije.

2. Dodatne biosigurnosne mjere

- a) Radi sprječavanja širenja IP, Uprava može osim propisanih mjera za zaraženo, ugroženo i daljnje ograničeno područje, narediti provedbu dodatnih biosigurnosnih mjera na gospodarstvima u istim područjima, kao i u posebnim peradarskim proizvodnim cjelinama (kompartimentima) i kompartimentima drugih ptica koje se drže u zatočeništvu u zemlji.

Te mjere mogu uključiti ograničenje kretanja vozila ili osoba za dostavu krme, prikupljanje jaja, prijevoz peradi do klaonica, prikupljanje lešina u svrhu njihovog uklanjanja i drugih kretanja osoblja, veterinaru i osoba koje opskrbljuju gospodarstvo.

- b) Ukoliko Uprava naredi provedbu dodatnih biosigurnosnih mjera, o tome mora odmah izvijestiti Europsku komisiju, koja će razmotriti stanje u državi.

Poglavlje XII.

MJERE U SVEZI S JAVNIM ZDRAVLJEM I ŽIVOTINJAMA KOJE NISU PERAD ILI DRUGE PTICE

a) Uprava će u slučaju izbijanja bolesti ili potvrde bilo kojeg drugog nalaza virusa influence ptičjeg podrijetla u peradi i drugih ptica ili sisavaca koji mogu predstavljati rizik za javno zdravlje, odmah stupi u vezu s nadležnim javnozdravstvenim tijelom radi donošenja odluke o ranom primjenjivanju odgovarajućih mjera predostrožnosti u svrhu sprječavanja zaraze radnika u peradarstvu i drugih osoba koje su izložene riziku.

b) Pravilnik 131/06, članak 47. Nakon potvrde IP na gospodarstvu nadležni veterinarski inspektor mora narediti provedbu odgovarajućega laboratorijskog testiranja, na svim svinjama na gospodarstvu kako bi se potvrdilo ili isključilo da su svinje zaražene ili su bile zaražene virusom influence ptica. Ni jedna svinja ne smije se premještati s gospodarstva do dobivanja rezultata laboratorijskog testiranja.

c) Kada rezultati laboratorijskih testiranja potvrde prisutnost virusa influence ptica u svinja, nadležni veterinarski inspektor može dozvoliti premještanje tih svinja na druga svinjogojska gospodarstva ili u određene klaonice, pod uvjetom da daljnja odgovarajuća laboratorijska testiranja pokažu da je rizik širenja influence ptica zanemariv.

d) Ako se potvrdi ozbiljna prijetnja za zdravlje, nadležni veterinarski inspektor mora narediti usmrćivanje svinja, čim je prije moguće, pod službenim nadzorom i na takav način da se spriječi širenje virusa influence ptica, naročito tijekom prijevoza, a u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1099/2009 od 24. rujna 2009. o zaštiti životinja u vrijeme usmrćivanja.

e) Nakon izbijanja bolesti ili potvrde pozitivnog nalaza IP u svinja, Uprava može proširiti mjere i na kontaktna gospodarstva.

Poglavlje XIII.

ČIŠĆENJE I DEZINFEKCIJA

1. U skladu s stavkom 2. članka 48. Zakona o veterinarstvu, dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija obavlja se radi sprečavanja i suzbijanja zaraznih bolesti životinja i zoonoza, zaštite zdravstvene ispravnosti životinjskih proizvoda i životinjske hrane, te veterinarske zaštite okoliša od onečišćenja patogenim mikroorganizmima i parazitima.

2. U skladu s stavkom 3. članka 48. Zakona o veterinarstvu, sredstva za dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju moraju se koristiti na način da ne onečišćuju okoliš.

3. U skladu s stavkom 4. članka 48. Zakona o veterinarstvu, dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju u slučaju kada je obvezna na temelju istog Zakona ili naređena od strane veterinarskog inspektora, obavljaju ovlaštene veterinarske organizacije, pod uvjetima i na način koje propisuje ministar.

4. Načela i postupci za čišćenje, dezinfekciju i obradu

Pravilnik 131/06, Dodatak VI

1. Opća načela i postupci:

a) čišćenje i dezinfekcija, a kad je potrebno i mjere za uništavanje glodavaca i insekata, moraju se provoditi pod službenim nadzorom i u skladu s uputama nadležnog veterinarskog inspektora;

b) dezinficijensi koji će biti korišteni i njihove koncentracije moraju biti odobreni za stavljanje u promet od Ministarstva poljoprivrede, kako bi se osiguralo uništavanje virusa influence ptica;

c) učinkovitost sredstava za dezinfekciju mora se prije uporabe provjeriti s obzirom na to da se učinkovitost određenih sredstava za dezinfekciju produljenim pohranjivanjem smanjuje;

d) pri izboru sredstava za dezinfekciju i postupka dezinfekcije mora se uzeti u obzir vrsta prostorija, objekata, vozila i predmeta koje treba obraditi;

e) uvjeti pod kojima se upotrebljavaju sredstva za odmašćivanje i sredstva za dezinfekciju moraju biti takvi da ne naruše njihovu učinkovitost, a naročito se moraju uvažavati tehničke preporuke proizvođača, kao što su tlak, minimalna temperatura i potrebno vrijeme izlaganja;

f) neovisno o korištenom dezinficijensu, primjenjuju se ova opća pravila:

- temeljito vlaženje stelje i prostirke te fekalija sredstvom za dezinfekciju;
- temeljito oprati i četkom oribati podove, rampe i zidove nakon uklanjanja i demontiranja opreme i instalacija gdje je to moguće, da bi se izbjeglo da učinak čišćenja i dezinfekcije bude slabiji od potrebnoga,
- ponoviti dezinfekciju i ostaviti da dezinficijens djeluje minimalno onoliko dugo koliko je navedeno u preporukama proizvođača,
- voda koja je bila korištena za čišćenje mora biti odstranjena na način da se spriječi širenje virusa i influence ptica i u skladu s uputama službenog veterinara;

- g)** na površinama koje su čišćene tekućinama pod tlakom, potrebno je spriječiti naknadnu kontaminaciju već očišćenih površina;
- h)** mora se obuhvatiti i pranje, dezinfekcija ili uništavanje opreme, dijelove opreme, instalacije i pribor, koji su mogli biti kontaminirani;
- i)** nakon provedene dezinfekcije, potrebno je spriječiti naknadnu kontaminaciju;
- j)** o čišćenju i dezinfekciji, mora se voditi posebna evidencija i o istome mora postojati dokaz na gospodarstvu ili u vozilu, a službene potvrde o obavljenoj dezinfekciji izdaje nadležni veterinarski inspektor;
- k)** čišćenje i dezinfekcija vozila koje osoblje upotrebljava za prijevoz.

2. Posebne odredbe koje se odnose na čišćenje i dezinfekciju na zaraženim gospodarstvima

a) Preliminarno čišćenje i dezinfekcija:

- tijekom usmrćivanja peradi ili drugih ptica potrebno je provesti sve mjere kako bi se širenje virusa influence ptica spriječilo ili svelo na najmanju moguću mjeru, i to: isključivanje ventilacijskoga sustava, postavljanje dodatnih mjesta i opreme za dezinfekciju, rezervne zaštitne odjeće, tuševa, dekontaminacija korištene opreme, instrumenata i pribora;
- lešine usmrćene peradi ili drugih ptica treba obilno poprskati dezinficijensom;
- za prijevoz lešina peradi i drugih ptica sa gospodarstva radi neškodljivog uništavanja, treba koristiti nepropusne i zatvorene spremnike;
- odmah nakon odvoza lešina peradi ili drugih ptica, objekte ili dijelove gospodarstva gdje su iste bile smještene, te druge objekte na gospodarstvu, dvorište i sve drugo, što je bilo kontaminirano tijekom usmrćivanja, klanja ili postmortalnih pregleda peradi, treba obilno poprskati sredstvom za dezinfekciju odobrenim za korištenje;
- sva tkiva i krv koja se mogla proliti tijekom klanja, uginuća ili postmortalnih pregleda te kontaminirani predmeti, oprema, površinski slojevi zemlje, moraju biti pažljivo skupljeni i neškodljivo uklonjeni zajedno s lešinama peradi ili drugih ptica;
- sredstvo za dezinfekciju mora ostati djelovati na površinama na kojima je korišten, najmanje 24 sata;

b) Završno čišćenje i dezinfekcija:

- gnoj i korištenu stelju treba ukloniti i tretirati na način kako je navedeno u stavku 3.;
- masnoću i prljavštinu treba ukloniti sa svih površina upotrebom sredstava za odmašćivanje i površine oprati vodom,
- nakon pranja s hladnom vodom površine ponovo treba obilno poprskati sredstvom za dezinfekciju;
- nakon 7 dana objekte i površine ponovno treba očistiti sredstvom za odmašćivanje, isprati vodom, obilno poprskati dezinficijensom i ponovno isprati vodom.

3. Dezinfekcija kontaminirane stelje, gnoja i tekućeg gnoja:

a) gnoj i korištena stelja mora se:

- podvrgnuti obradi s parom pri temperaturi od najmanje 70°C;

- uništiti spaljivanjem;
 - zakopati dovoljno duboko da bi se onemogućio pristup divljim pticama i drugim životinjama; ili
 - termički obraditi, poprskati sredstvom za dezinfekciju i ostaviti najmanje 42 dana;
- b) tekući gnoj mora se pohraniti najmanje 60 dana od zadnjeg dodavanja infektivnog materijala, osim ako nadležni veterinarski inspektor dozvoli kraće razdoblje pohrane gnojevke koja je bila obrađena u skladu s uputama službenog veterinara na način da je osigurano uništavanje virusa influence ptica.

Uprava može odobriti prijevoz vjerojatno kontaminiranog gnoja, stelje u odobreni objekt za obradu stajskog gnoja u kojem se provodi obrada koja osigurava uništavanje virusa influence ili privremenu pohranu prije uništavanja ili obrade u skladu s Uredbom o nusproizvodima životinjskog porijekla. Takav se prijevoz obavlja u zatvorenim nepropusnim vozilima ili spremnicima pod službenim nadzorom i na način da se spriječi širenje virusa influence ptica.

4. Iznimno od odredbi od općih načela i postupaka za čišćenje, dezinfekciju i obradu te istih na zaraženim gospodarstvima, u slučaju gospodarstava gdje se perad i druge ptice drže na otvorenom, Uprava može odrediti posebne postupke za čišćenje i dezinfekciju uzimajući pri tom u obzir tip gospodarstva i klimatske uvjete.

5. U slučaju da se na gospodarstvu ili dijelu gospodarstva iz bilo kojeg razloga ne može provesti čišćenje i dezinfekcija, Uprava može zabraniti ulaz osoba, vozila, peradi, drugih ptica koje se drže u zatočeništvu, sisavaca domaćih vrsta, ili bilo čega na gospodarstva ili dio gospodarstva u razdoblju od najmanje 12 mjeseci.

Poglavlje XIV.

Odluka Komisije 2006/415/EZ od 14 lipnja 2006. o određenim zaštitnim mjerama u vezi s visoko patogenom influencom ptica podtipa H5N1 kod peradi u Zajednici

Ova Odluka određuje zaštitne mjere koje će se primjenjivati u slučajevima VPIP uzrokovane visoko patogenom influencom A podtipa H5 određene neuraminidazom tipa N1 (H5N1) kod sumnje ili potvrde u peradi, u zemljama članicama (u ovom slučaju mjere koje će se primjenjivati u RH), uzrokovane visoko patogenom influencom A virusom podtipa H5, kod sumnje (pojava sumnje) ili potvrde bolesti (potvrda pojave), radi sprečavanja širenja influence ptica na zajednicu putem prometa peradi, drugih vrsta ptica kao i njihovim proizvodima.

Mjere određene ovom Odlukom primijeniti će se ne dovodeći u pitanje mjere koje će se primijeniti u slučaju potvrde izbijanja VPIP u peradi, bez obzira na određene mjere iz Pravilnika 131/06.

Detaljne upute za provedbu mjera sukladno navedenoj Odluci propisuje ministar.

Poglavlje XV.

Odluka Komisije 2006/563/EZ od 11. kolovoza 2006. o određenim zaštitnim mjerama u vezi s visoko patogenom influencom ptica podtipa H5N1 kod divljih ptica u Zajednici

Ova Odluka određuje zaštitne mjere koje će se primijeniti u slučajevima VPIP uzrokovane visoko patogenom infleuncom A podtipa H5 određene neuraminidazom tipa N1 (H5N1) kod sumnje ili potvrde bolesti u divljih ptica, u zemljama članicama (u zahvaćenim zemljama članicama), radi sprečavanja širenja IP s divljih ptica na perad ili ptice u zatočeništvu kao i njihovim proizvodima.

Mjere određene ovom Odlukom primijeniti će se ne dovodeći u pitanje mjere koje će se primijeniti u slučaju potvrde izbijanja VPIP u peradi, bez obzira na određene mjere iz Pravilnika 131/06.

Detaljne upute za provedbu mjera sukladno navedenoj Odluci propisuje ministar.

Poglavlje XVI.

Repopulacija gospodarstva

Repopulacija na gospodarstvu nakon provođenja mjera može se provesti pod uvjetima:

- 1) Repopulacija peradi na komercijalnom peradarskom gospodarstvu ne smije se provoditi prije isteka razdoblja od 21 dan nakon datuma provedbe završnog čišćenja i dezinfekcije kako je određeno u članku 48. Pravilnika 131/06.
- 2) Tijekom razdoblja od 21 dan nakon datuma repopulacije komercijalnih peradarskih gospodarstava moraju se provoditi sljedeće mjere:
 - (a) najmanje jedan klinički pregled sve peradi od strane službenog veterinara. Taj klinički pregled odnosno završni klinički pregled ukoliko ih je više, mora se provesti što je moguće bliže kraju razdoblja od 21 dan;
 - (b) laboratorijska testiranja u skladu s Dijagnostičkim priručnikom;
 - (c) perad koja uquine tijekom faze repopulacije mora se testirati u skladu s Dijagnostičkim priručnikom;
 - (d) svaka osoba koja ulazi ili napušta komercijalno peradarsko gospodarstvo mora se pridržavati odgovarajućih biosigurnosnih mjera u svrhu sprječavanja širenja influence ptica;
 - (e) tijekom faze repopulacije perad ne smije napuštati komercijalno peradarsko gospodarstvo bez odobrenja nadležnoga veterinarskog inspektora;
 - (f) posjednik je dužan voditi evidenciju o proizvodnim podacima na gospodarstvu, uključujući podatke o pobolu i pomoru peradi, koja se mora redovito nadopunjavati;
 - (g) posjednik je dužan o svakoj značajnoj promjeni u proizvodnji i proizvodnim podacima, određenim u točki (f) ovoga stavka, i o drugim nepravilnostima, odmah izvijestiti nadležnoga veterinarskog inspektora.
- 3) Na temelju procjene rizika nadležni veterinarski inspektor može narediti da se postupci određeni u stavku 3. ovoga članka, primjenjuju na drugim gospodarstvima osim komercijalnim peradarskim, ili na drugim vrstama životinja na komercijalnim peradarskim gospodarstvima.
- 4) Repopulacija peradi na kontaktnim gospodarstvima mora se provesti u skladu s uputama nadležnoga veterinarskog inspektora, utvrđenim na temelju procjene rizika.

Poglavlje XVII.

Opće upute za izdavanje opreme potrebne za suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti životinja i vođenje evidencije

1. U vrijeme izbijanja bolesti, Uprava obavještava odgovornu osobu u dobavljaču (u daljnjem tekstu: odgovorna osoba) telefonom.
2. Sukladno ugovoru potpisanom s Ministarstvom poljoprivrede, dobavljač je dužan odmah organizirati pripremu za otpremu robe, te je dužan isporučiti robu u skladu s narudžbenicom ne kasnije od 24 sata na cijelom području Republike Hrvatske.
3. Narudžbenicu popunjava odgovorna osoba iz ovlaštene veterinarske organizacije i šalje u Upravu. Uprava proslijeđuje narudžbenicu faksom ili elektronskom poštom.
4. Dobavljač je obvezan voditi podatke o izdanoj opremi koja će biti precizno navedena po vrsti i količini.
5. Ako se pojave problemi ili teškoće vezane uz opremu, odgovorna osoba dužna je o tome odmah obavijestiti Upravu.

Poglavlje XVIII.

Naputak o načinu usmrćivanja peradi kod pojave bolesti

I. Svrha

Svrha ovog naputka je da osigura uvjete za usmrćivanje životinja propisane Uredbom vijeća (EZ) br. 1099/2009 od 24. rujna 2009. o zaštiti životinja u vrijeme usmrćivanja (u daljnjem tekstu Uredba 1099/2009).

II. Područje primjene

Naputak donosi smjernice i nužne korake za humano usmrćivanje peradi radi kontrole bolesti (depopulacije).

III. Namjena/Korisnik: Tim za usmrćivanje peradi

IV. Sastav tima

1. Vođa tima: veterinarski inspektor
2. Osoba koja vodi bilješke
3. Osoblje zaduženo za postupanje sa životinjama
4. Osoblje zaduženo za usmrćivanje životinja
5. Rukovatelji plinom (osoblje iz tvrtke dobavljača CO₂ - 2 osobe) ako je plin metoda usmrćivanja

V. Potrebni materijali i oprema – usmrćivanje ptica

Tim za usmrćivanje mora od opreme imati:

1. Za usmrćivanje ptica sa CO₂ – kontejneri s plinom
 - a. 1 kontejner s plinom
 - b. oprema za primjenu CO₂ od boce s plinom do kontejnera (osigurava ugovorna tvrtka-dobavljač CO₂)
 - i. priključak cijevi
 - ii. regulator
 - iii. visokotlačno fleksibilno crijevo za povezivanje priključka i regulatora
 - iv. niskotlačno crijevo za povezivanje priključka i regulatora
 - v. dovoljan broj boca s plinom
 - c. dovoljan broj transportnih spremnika za ptice (24 po kontejneru)
 - d. digitalna štoperica
 - e. CO₂ plinski monitor
 - f. zaštitna odijela i čizme
 - g. respirator
 - h. zaštitne rukavice
 - i. zaštitne naočale
 - j. nepropusni kontejner za lešine
 - k. viličar za prijenos lešina do nepropusnog kontejnera

2. Za usmrćivanje ptica dislokacijom vrata:

- a. zaštitna odijela s kapuljačom i čizme
- b. respiratori
- c. zaštitne rukavice
- d. zaštitne naočale
- e. nepropusni kontejner za lešine.

VI. Procedure usmrćivanja

A. Planiranje usmrćivanja

1. Plan za usmrćivanje ptica mora odrediti vođa tima na temelju informacija i situacije na zaraženom gospodarstvu.
2. Tim mora voditi vođa tima.
3. Odrediti poprište usmrćivanja ptica. Kako bi se smanjio stres kod postupka sa životinjama poželjno ih je usmrtiti na zaraženom gospodarstvu, ili što je bliže moguće mjestu gdje su smještene.

B. Postupak usmrćivanja

1. Na zaraženom gospodarstvu preporučljivo je usmrćivanje najprije zaraženih ptica, nakon toga onih koje su bile s njima u kontaktu, te na kraju preostalih ptica iz jata.

2. Hvatanje ptica:

1. Piliće je lako uhvatiti pod grijalicom, usmrtiti dislokacijom vrata te ih staviti u plastične kante za otpatke. Ako ih se usmrćuje sa CO₂, premješta ih se u spremnicima za ptice do kontejnera s plinom.
2. Brojleri na tlu mogu biti usmrćeni dislokacijom vrata. Ako se koristi CO₂, potrebno je ptice uhvatiti za obje noge, ponijeti 3 ili 4 životinje do spremnika za ptice te ih prenijeti do kontejnera s plinom.
3. U slučaju ptica koje su u kavezu (nesilice) izvaditi jednu po jednu pticu uhvativši je za obje noge, pridržavajući ju za prsa dok ju provlačimo kroz vrata te je iznijeti, potom ju usmrtiti dislokacijom vrata. Ako se koristi CO₂, izvaditi ptice iz kaveza na gore opisani način, prenijeti 3 do 4 životinje do spremnika za ptice te do kontejnera s plinom.
4. Sa pticama treba postupati na način da se što više umanje lomovi kostiju ili ozlijede prije samog usmrćivanja.
5. Metode usmrćivanja-odlučiti za adekvatnu metodu i slijediti postupak opisan u dijelu

VII. Metode usmrćivanja

Metoda izabrana za usmrćivanje životinja treba biti metoda propisana Uredbom 1099/2009. Bilo koja od ove dvije metode primjenjivati će se ovisno o veličini populacije.

A. Dislokacija vrata

Metoda se primjenjuje za usmrćivanje peradi na manjim gospodarstvima (ispod 1000 ptica).

Metoda se sastoji od ručnog istezanja i zavrtnja vrata ptice kako bi se postiglo odvajanje kralježnice od baze lubanje i kidanje krvnih žila. Može se koristiti za ptice do 5 kg. Ako se metoda primjeni na odgovarajući način, uginuće je trenutačno. Mahanje krilima i druge

kretnje mogu se zadržati nekoliko minuta nakon dislokacije vrata, i ako je dislokacija obavljena točno, to su refleksne reakcije. Uginuće je potrebno je potvrditi prije uklanjanja lešina.

Jedna osoba može usmrtiti na ovakav način najviše 70 životinja dnevno.

Postupak:

1. Staviti pticu grudima na dolje na ravnu površinu ili pridržavati pticu na vlastitom kuku, bedru.
2. Jednom rukom pridržavati ptici noge.
3. Drugom rukom držati glavu između srednjeg prsta i prstenjaka, sa srednjim prstom na pozadini ptičje glave.
4. Oštro okrenuti glavom za 90 stupnjeva i za to vrijeme čvrsto i brzo povlačiti od tijela (pokretom kao izvlačenje vrata). Osjeti se odvajanje kralježnice od baze lubanje.
5. Prestati povlačiti nakon što se odvoji kralježnica kako ne bi otkinuli glavu.
6. Držati pticu dok ne prestane mahati krilima uslijed agonije.

B. Metoda usmrćivanja ugljičnim dioksidom (CO₂)

Primjenjuje se kod usmrćivanja peradi na komercijalnim farmama. Ptice pri svijesti direktno izlažemo plinu koji sadrži više od 40 % (za patke i guske mora imati više od 80%) CO₂. Patke i guske su otpornije na djelovanje CO₂, stoga koncentracija mora biti veća od 80% CO₂ kao i izloženost plinu duža.

Metoda se koristi u kontejnerima s plinom. Glavni parametri su: koncentracija CO₂, trajanje izloženosti, kvaliteta i temperatura plina.

Postupak:

1. Punjenje kontejnera

1. Punjenje kontejnera s plinom pticama u spremnicima za ptice.
2. Kada je kontejner pun, zatvoriti vrata i osigurati ih.

2. Punjenje plinom:

1. Pustiti plin okretanjem ventila na cjevovodu.
2. Provjeriti tlak koji mora biti 3 bara.
3. Uključiti štopericu.
4. Nastaviti puniti kontejner sa CO₂ sve dok plinski monitor ne pokaže više od 40% (80% za patke i guske) CO₂ ili manje od 5% kisika (mjereno CO₂/O₂ monitorom).
5. Zatvoriti ventil na cjevovodu.
6. Slušati mahanje, lupanje krilima u kontejneru.
7. Nakon 1 do 2 minute sve ptice u kontejneru trebale bi biti usmrćene (patke i guske dulje izlagati), što se može procijeniti prestankom lupanja ili drugih zvukova. Ako je lupanje krilima prisutno i nakon 2 minute, provjeriti razinu CO₂ ili O₂, te ponovo pustiti plin kako bi postigli potrebnu koncentraciju CO₂ ili O₂.
8. Kada su prestali svi zvukovi i pokreti, otvoriti vrata.
9. Izvježbano osoblje treba pregledati da li su sve ptice usmrćene. Ako se pronađu žive životinje, usmrćuje ih se dislokacijom vrata.
10. Uklanjanje lešina u nepropusne kontejnere

Poglavlje XIX.

Izvješće o usmrćenim životinjama

- Zakon o zaštiti životinja (Narodne novine, br 102/17, 32/19)
- Uredba vijeća (EZ) br. 1099/2009 od 24. rujna 2009. o zaštiti životinja u vrijeme usmrćivanja (u daljnjem tekstu Uredba 1099/2009)

1. Podaci o mjestu usmrćivanja:

1. Ime
2. Adresa
3. OIB
4. JIBG
5. objekti na gospodarstvu

2. Razlozi da depopulaciju:

- kontrola bolesti
- radi dobrobiti

3. Broj usmrćenih životinja (komada):

4. Vrsta i kategorija usmrćenih životinja:

5. Metode omamljivanja (gdje je primjenjivo) u skladu s Uredbom 1099/2009:

6. Metode usmrćivanja primijenjene u skladu s Uredbom 1099/2009

7. Opis poteškoća prilikom*:

1. postupka sa životinjama
2. omamljivanja
3. usmrćivanja

Opis postupka*

Opis postupka prilikom:

1. postupanja sa životinjama
2. omamljivanja
3. usmrćivanja

Osoblje:

- a) nije izučeno
- b) ne posjeduje odgovarajuće znanje ili sposobnosti
- c) grubo je i agresivno prema životinjama

Oprema za postupak sa životinjama:

- a) je nedostupna
- b) je neodgovarajuća s obzirom na vrstu životinja

Oprema za omamljivanje/usmrćivanje životinja:

- a) je nedostupna
- b) je neodgovarajuća s obzirom na vrstu i kategoriju životinja
- c) nema rezervne opreme
- d) u lošem je stanju
- e) nedovoljne je količine s obzirom na broj životinja

Primijenjena mjera za omamljivanje/usmrćivanje:

- a) nije odgovarajuća za vrstu/kategoriju životinja

* Odstupanje u skladu s člankom 18., stavkom 3. Uredbe 1099/2009.– u smislu da ako se radi o posebnim okolnostima, nadležno tijelo može odobriti odstupanje od odredbe Uredbe ako je procijenjeno da će imati učinak na ljudsko zdravlje ili će značajno usporiti proces suzbijanja bolesti.

Poglavlje XX.

Cijepljenje

Priručnik za cijepljenje u izvanrednim stanjima

1. Cijepljenje u izvanrednim stanjima

Cijepljenje protiv IP je zabranjeno. U slučaju pojave influence odluku o pristupanju cijepljenju donosi isključivo Nacionalni krizni stožer. U izvanrednim stanjima cijepljenje će se provesti na:

- a) visoko vrijednim uzgojnim jatima na komercijalnim farmama
- b) službeno priznatim rijetkim uzgojima peradi
- c) službeno priznatim ugroženim vrstama
- d) pticama u zoološkim vrtovima

Odluka Nacionalnog kriznog centra biti će donesena na temelju procjene epidemiološke situacije i procjene rizika širenja bolesti na gore spomenute vrste. Kako je već spomenuto u kriznom planu, malo je vjerojatno da će cijepljenje trenutnim vakcinama biti provedeno u RH.

Cijepljenje provode isključivo veterinari.

1.1. Zalihe i distribucija vakcine

Trenutno nema proizvodnje, zaliha ili distribucije vakcine za IP na teritoriju RH. Ako se javi potreba, Uprava će uspostaviti distribuciju u nekoliko dana.

1.2. Kontrola cijepljenih ptica

Cijepljene ptice moraju biti podvrgnute redovitom kliničkom i laboratorijskom pretraživanju, a dobiveni pouzdani podaci u skladu s praćenjem epidemiološke situacije i učincima programa cijepljenja. Učestalost kliničkog i laboratorijskog pretraživanja odrediti će Nacionalni krizni stožer ovisno o vrsti cijepljenih ptica, njihovoj svrsi i trenutnoj epidemiološkoj situaciji.

Cijepljene ptice moraju biti odvojene od necijepljenih u posebnim objektima. Ovisno o udaljenosti između cijepljenih i necijepljenih ptica, kao i trenutnoj epidemiološkoj situaciji, Nacionalni krizni centar može zatražiti redovito testiranje necijepljenih ptica u blizini.

1.3. Zahtjevi o prometu peradi i proizvoda peradi prijemljivi za cijepljenje u izvanrednim stanjima

Cijepljene ptice ne mogu biti predmet kretanja ili prometa. Iznimno, po odluci Nacionalnog kriznog centra te nakon odobrenja Uprave, cijepljene ptice mogu biti predmet kretanja ili prometa ako pouzdani laboratorijski testovi potvrde odsutnost virusa IP.

Odluka Nacionalnog kriznog centra temeljiti će se na opravdanoj potrebi za kretanjem ili prometom cijepljenih ptica, novom odredištu cijepljenih ptica kao i o trenutnoj epidemiološkoj situaciji.

Iznimno, cijepljene ptice mogu biti transportirane do klaonice bez gore navedene odluke kad je jato bilo predmet laboratorijskih pretraga unutar 7 dana i kliničkih pregleda unutar 48 sati prije transporta s rezultatima koji potvrđuju odsustvo virusa IP.

Ni jedan drugi proizvod peradi osim rasplodnih jaja koja potječu od cijepljenih ptica ne može biti predmet kretanja li prometa.

Rasplodna jaja moraju:

- se dezinficirati prije otpreme u skladu s postupkom koji je odobrio nadležni veterinarski inspektor
- se prevoziti izravno u odredišnu valionicu u transportnim kutijama za jednokratnu uporabu ili materijalu koji se učinkovito pere i dezinficira
- u valionici istražiti s obzirom na podrijetlo
- moraju potjecati iz valionica od necijepljenog jata

Pilići od cijepljenih ptica moraju:

- se prevoziti u transportnim kutijama za jednokratnu uporabu ili u materijalima koji se učinkovito peru i dezinficiraju
- moraju se smjestiti u drugu nastambu odvojeni od pilića necijepljenih ptica najmanje 4 tjedna života
- životinje mlađe od 6 mjeseci namijenjene prometu osim u klaonice, moraju biti laboratorijski pretražene unutar 7 dana i klinički pregledane unutar 48 sati prije prometa s rezultatom testiranja koji potvrđuje odsustvo virusa IP.

Poglavlje XXI.

Obrasci i izvješća HPAI

****Obrasci za prijavu sumnje, potvrđenog slučaja i odjave bolesti – ispisuju se preko web stranice Uprave_ [Prijava bolesti](#)**

Obavijest za javnost

Plakati upozorenja:

Natpis - Pozor zabranjen promet (Word)

Natpis - Pozor zaraženo područje (Word)

Natpis - Pozor zaraženo gospodarstvo, zabranjen pristup (Word)

Podaci o broju peradi na gospodarstvima/objektima u krugu od 10 km od zaraženog područja

Obrazac za uzorkovanje

Komercijalni dokument za prijevoz NŽP

Priprema provedbe mjera usmrćivanja

Rješenje o osnivanju povjerenstva za nadoknadu štete

Zapisnik o procjeni štete (Word)

Zasjedanje lokalnog kriznog stožera

Obrasci su dostupni na web stranici Uprave_ [Krizni planovi](#) [Influenca ptica](#)